

Kim jestem jako człowiek, kim chcę być jako chrześcijanin

Program nauczania religii dla gimnazjum
(realizowany w klasach VII i VIII szkoły podstawowej)

Nr AZ-3-01/13

JEDNOŚĆ

Kielce 2013

Program nr AZ-3-01/13 nauczania religii rzymskokatolickiej na terenie całej Polski, z zachowaniem praw biskupów diecezjalnych, przeznaczony dla gimnazjum, realizowany w klasach VII i VIII SP oraz I liceum i technikum, zatwierdzony przez Komisję Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski w dniu 9 IV 2013 roku.

Recenzenci

ks. prof. dr hab. Jan Szpet

ks. dr Waldemar Janiga

Autorzy programu

ks. Krzysztof Mielnicki

Elżbieta Kondrak

Bogusław Nosek

Wprowadzenie do programu

„Ludzkie życie nie spełnia się samoistnie. Nasze życie to sprawa otwarta, niedokończony projekt, który trzeba dopiero uzupełnić i urzeczywistnić. Podstawowe pytanie każdego człowieka brzmi: Jak tego dokonać – jak stać się człowiekiem? Jak nauczyć się sztuki życia? Jaka droga prowadzi do szczęścia?” Te słowa wypowiedziane przez Kardynała Józefa Ratzingera¹, gdy był jeszcze Prefektem Kongregacji Nauki Wiary, skierowane do katechetów i nauczycieli religii u progu nowego tysiąclecia, stały się inspiracją do opracowania programu nauczania religii dla gimnazjum „Kim jestem jako człowiek, kim chcę być jako chrześcijanin”. Program ten prowadzi młodych ludzi w poszukiwaniu odpowiedzi na postawione wyżej pytania. Pomaga młodzieży w konstruowaniu i realizacji projektu swego życia we współpracy z Bogiem, w osobistej relacji z Chrystusem, w oparciu o Jego łaskę i moc przemiany człowieka. Jest to droga Nowej Ewangelizacji.

Podkreślenie w Podstawie programowej szczególnej wagi realizowania funkcji ewangelizacyjnej dla rozwoju religijnego młodzieży², aktualne nauczanie Kościoła oraz doświadczenie Synodu Biskupów „Nowa Ewangelizacja dla przekazu wiary chrześcijańskiej” (Rzym, 7–28 X 2012) stały się dodatkowym motywem mocno ewangelizacyjnego ukierunkowania programu.

Specyfika i struktura programu gimnazjum

„Celem nauczania religii w gimnazjum jest wychowanie katolika świadomego i odpowiedzialnego za swoją wiarę, kochającego Boga, Kościół i własną Ojczyznę”³.

Ten cel realizowany jest w programie poprzez:

- kształtowanie przekonania, że życie to wspólny projekt człowieka i Boga,
- budowanie coraz bardziej dojrzałych relacji ze światem, Bogiem, innymi ludźmi i samym sobą, opartych na zrozumieniu procesów rozwoju, zwłaszcza psychicznego i duchowego, młodego człowieka oraz wydarzeń z dziejów Ojczyzny, Kościoła i świata,
- odczytanie i realizację przynagieł Nowej Ewangelizacji.

Program ma budowę spiralną. Każdy rozdział ma swoje odpowiedniki we wszystkich klasach. Rozdział I zawiera tematy ewangelizacyjne. Podobne, ewangelizacyjne ukierunkowanie ma rozdział VII, poświęcony wydarzeniom zbawczym przeżywanym na przestrzeni roku liturgicznego. Pozostałe rozdziały II–VI dotyczą rozwoju relacji gimnazjalisty na następujących płaszczyznach:

Rozdz. II: JA – DOM, SZKOŁA, INNI LUDZIE.

Rozdz. III: JA – BÓG.

Rozdz. IV: JA – KOŚCIÓŁ.

Rozdz. V: JA – ŚWIAT.

Rozdz. VI: JA – MOJA OSOBA, MOJE WAROŚCI.

Podejmowane w poszczególnych rozdziałach zagadnienia albo są przypominane, pogłębiane i poszerzane o nowe wymiary, przy czym następuje przejście od zagadnień

---

¹ Nowa ewangelizacja. Przemówienie wygłoszone do katechetów i nauczycieli religii, obchodzących w dniach 9–10 grudnia 2000 r. swój Jubileusz w Rzymie, cyt. za:

http://www.opoka.org.pl/biblioteka/W/WR/inne/ratzinger_ewangelizacja.html (L'Osservatore Romano 6/2001).

² Podstawa programowa katechezy Kościoła Katolickiego w Polsce, Wydawnictwo WAM, Kraków 2010, s. 58.

³ Tamże, s. 58.

prostszych w stronę trudniejszych, albo ukazują omawianą płaszczyznę życia na trzech poziomach w kolejnych klasach:

Klasa I Błogosławieni, którzy szukają Jezusa		Klasa II Błogosławieni, którzy ufają Jezusowi		Klasa III Błogosławieni, którzy naśladowują Jezusa	
I	Otwarcie na Bożą miłość.	I	Przyjęcie Jezusa.	I	Żyję miłością we wspólnocie.
II	Przyjaźń.	II	Miłość.	II	Rodzina.
III	Bóg Ojciec.	III	Syn Boży.	III	Duch Święty.
IV	Kościół domowy.	IV	Parafia, wspólnota, ruch.	IV	Kościół powszechny.
V	Ojczyzna.	V	Europa.	V	Świat.
VI	Moja codzienność.	VI	Mój rozwój.	VI	Moje zasady.
VII	Wydarzenia zbawcze.	VII	Wydarzenia zbawcze.	VII	Wydarzenia zbawcze.

Tytuł każdego z rozdziałów (II–VI) dla pełniejszego obrazu można poprzedzić zaimkiem osobowym „ja” (Ja – Kościół domowy, Ja – Moja codzienność), by dostrzec, że gimnazjalista otrzymuje pomoc w poprawnym kształtowaniu relacji, w szukaniu swego miejsca w przestrzeni Trójjedynego Boga, przyjaźni, miłości, rodziny, Kościoła domowego, parafii, Kościoła powszechnego, w Ojczyźnie, Europie, świecie oraz wobec wartości i wydarzeń zbawczych.

Program uwzględnia przemianę biologiczną, intelektualną i psychiczną oraz społeczną, kulturową i eklezjalną młodego człowieka oraz związaną z tym potrzebę samodzielnego poszukiwania odpowiedzi na nurtujące młodzież pytania natury egzystencjalnej. Nie ucieka przed problemami rzeczywistości, z którymi młodzież na co dzień się spotyka, które ją ograniczają czy kuszą, lecz ma zamiar być drogowskazem i światłem wśród tych problemów, zaznaczając wyraźnie, które z nich są zagrożeniem, a które pomocą. Program uwzględnia też młodzieńczą potrzebę bycia z innymi i wśród innych, z którymi toczy się uczniowska codzienność na płaszczyźnie domu, szkoły, podwórka czy parafii.

Z drugiej strony program stara się wyjść naprzeciw rodzącym się wątpliwościom religijnym, typowym dla wieku dorastania, odsłaniając ich podłoże i oferując pomoc.

Na lata gimnazjalne przypada również czas budowania osobistych relacji i więzi uczuciowych, nierzadko poszerzonych o doświadczenia seksualne. Program ukazuje więc pozytywną wartość miłości, życia seksualnego, dziecka, małżeństwa i rodziny, starając się wykazać błędne spojrzenie na te wartości, wynikające z obiegowych opinii, często narzucanych przez środki masowego przekazu. Ukazane są one na tle szerokich problemów społecznych współczesności, takich jak: relatywizm moralny, narkomania i alkoholizm, sicioholizm, eutanazja, zjawisko przemocy czy choroba AIDS. Jednocześnie program pokazuje pozytywną drogę do realizacji samego siebie, swojego życia i powołania chrześcijańskiego. W tym rozumieniu chrześcijaństwo staje się odpowiedzią na objawioną miłość Boga, spełnia się w warunkach codzienności, pomaga młodzieży odnaleźć się w Kościele i w świecie, a w zmiennych systemach wartości uczy postrzegać, akceptować i urzeczywistniać wartości uniwersalne, uszczęśliwiające ludzi, nas samych, pochodzące od Boga i prowadzące do Niego, a zarazem odrzucać pokusy świata i jego bożków.

Cele katechetyczne – wymagania ogólne

I. Analiza i interpretacja biblijna. Uczeń nabywa podstawową wiedzę z zakresu analizy tekstu biblijnego i umiejętności interpretacji religijnej perykop biblijnych.

II. Chronologia, analiza i interpretacja historiozbawcza. Uczeń posługuje się podstawowymi określeniami historii zbawienia; dostrzega związki teraźniejszości z przeszłością; tworzy krótkie wypowiedzi o postaci i wydarzeniu historycznym, posługując się poznanymi pojęciami; przedstawia własne stanowisko i próbuje je uzasadnić; przyporządkowuje fakty historyczne datom; odpowiada na proste pytania postawione do tekstu źródłowego, planu, mapy, ilustracji; pozyskuje informacje z różnych źródeł oraz selekcjonuje je i porządkuje; stawia pytania dotyczące przyczyn i skutków analizowanych wydarzeń z historii zbawienia i współczesnych.

III. Przygotowanie do przyjęcia sakramentu bierzmowania. Uczeń rozwija świadomość chrztu nie jako jednorazowego wydarzenia z przeszłości, ale jako procesu obejmującego całe życie; rozumie bierzmowanie jako *dopelnienie* chrztu oraz istotny etap inicjacji chrześcijańskiej, co prowadzi do pogłębionego przeżywania Eucharystii (udziału we Mszy Świętej i adoracji).

IV. Kształtowanie sumienia, postaw moralnych oraz samooceny. Uczeń w oparciu o posiadaną wiedzę wypracowuje względnie stałe zachowania, reakcje poznawcze, emocjonalnie umotywowane wartościami najwyższymi, odnosząc je zwłaszcza do miłości Boga, Kościoła, Ojczyzny i rodziny; osiąga pewną integrację życia psychicznego, fizycznego, uczuciowego, intelektualnego i religijnego; nabywa umiejętność oceny swego postępowania moralnego, konfrontując je z nauką Bożą; w sposób twórczy wykorzystuje opinie, oceny, które o sobie słyszy, do budowania właściwych relacji międzyludzkich; rozumie potrzebę podejmowania odpowiedzialnych wyborów.

V. Tworzenie wypowiedzi na tematy religijne. Uczeń rozwija umiejętność wypowiadania się w mowie i w piśmie na tematy poruszane na zajęciach, związane z poznawanymi tekstami biblijnym i innymi tekstami o charakterze religijnym i własnymi zainteresowaniami; dba o poprawność wypowiedzi własnych, a ich formę kształtuje odpowiednio do celu wypowiedzi.

Kim jestem jako człowiek, kim chcę być jako chrześcijanin
program realizowany w klasach VII i VIII szkoły podstawowej

<p style="text-align: center;">Klasa VII szkoły podstawowej Błogosławieni, którzy szukają Jezusa</p>	<p style="text-align: center;">Klasa VIII szkoły podstawowej Błogosławieni, którzy ufają Jezusowi</p>	<p style="text-align: center;">Klasa III gimnazjum Błogosławieni, którzy naśladowają Jezusa</p>
<p>I. Otwarcie na Bożą miłość</p> <p>1. Jak powiedzieć Bogu „tak”? Cele katechetyczne: – Poznanie prawdy o bezwarunkowej miłości Boga. – Kształtowanie postawy otwarcia na Bożą miłość.</p> <p>Wymagania szczegółowe – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia, co jest dla niego ważne • podaje prawdę, że Bóg kocha miłością bezwarunkową • podaje przykłady działania kochającego Boga w swoim życiu • interpretuje biblijną perykopę o zwiastowaniu • wyjaśnia, na czym polega miłość bezwarunkowa • uzasadnia, że poszukiwanie Boga oznacza otwarcie się na Jego Miłość (jak Maryja) • formułuje własną modlitwę dziękczynną za miłość okazywaną przez Boga • akceptuje bezwarunkową miłość Boga, na którą wystarczy się otworzyć <p>2. Droga, którą mam do przebycia. – Przyjęcie prawdy, że człowiek jest grzeszny i potrzebuje zbawienia od Boga. – Uznanie własnej grzeszności; konfrontacja własnych sądów z rzeczywistością.</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje teksty biblijne mówiące o powszechności grzechu 	<p>I. Przyjęcie Jezusa</p> <p>1. W którą stronę? Maryjo Gwiazdo Nowej Ewangelizacji – prowadź! Cele katechetyczne: – Poznanie prawdy o miłości Boga skierowanej do każdego człowieka indywidualnie. – Budzenie odwagi do wejścia na drogę Bożej Miłości, która prowadzi do szczęścia.</p> <p>Wymagania szczegółowe – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa własne rozumienie szczęścia • interpretuje tekst hymnu Magnificat • podaje prawdę, że miłość Boga jest skierowana indywidualnie do każdego człowieka • wyjaśnia, dlaczego Maryja jest Gwiazdą Nowej Ewangelizacji • uzasadnia, że przyjęcie Bożej miłości otwiera drogę do szczęścia • jest otwarty na sygnały-znaki Bożej miłości w swoim życiu • powierza siebie Maryi w indywidualnej modlitwie • włącza w swoją modlitwę „Pod Twoją obronę” <p>2. Jak zmienić swoje życie? – Przyjęcie prawdy, że Bóg w Jezusie Chrystusie przebacza nam grzechy i przywraca utracone życie wieczne.</p>	<p>I. Żyję miłością we wspólnocie</p> <p>1. Moje życie nie jest przypadkiem Cele katechetyczne: – Poznanie prawdy, że Bóg ma plan wobec mojego życia i zaprasza mnie do współpracy. – Kształtowanie postawy wytrwałości realizowaniu Bożego planu w swoim życiu.</p> <p>Wymagania szczegółowe – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • interpretuje tekst biblijny o miłości Boga do człowieka jeszcze przed jego narodzeniem (Ps 139,13-15) • rozpoznaje wydarzenia z własnego życia jako elementy planu Bożego • uzasadnia, że Bóg pragnący dobra człowieka nie usuwa problemów życiowych lecz pomaga je pokonać • porównuje etapy życia Jezusa z własnymi (nieustanne powtarzanie się radości, cierpienia i chwały) • okazuje wdzięczność Bogu za dar życia • świadomie przyjmuje fakt, że jego życie jest włączone w Boży plan dla świata <p>2. Muszę wierzyć, czy chcę? – Poznanie prawdy, że Jezus zmieniał świat nie tylko słowami, ale i czynami.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • omawia prawdę, że grzech jest przeszkodą w poznaniu i akceptacji prawdy o sobie i o Bożej miłości • wskazuje na Jezusa jako Zbawiciela, który wyzwala z niewoli grzechu • interpretuje biblijną perykopę uzdrowieniu paralityka (Mt 9,1-8) • uzasadnia, że o własnych siłach człowiek nie jest w stanie wyzwolić się z grzechu i potrzebuje Bożej pomocy • uznaje własną grzeszność • dąży do lepszego poznania siebie, konfrontując własny obraz samego siebie z tym, jak postrzegają go inni <p>3. Co w życiu liczy się najbardziej?</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie wpływu czystości duszy na relacje z innymi ludźmi. – Budowanie dobrych relacji z ludźmi opartych na przyjaźni z Jezusem. <ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze wartości w życiu człowieka • określa, jaki ideał siebie chciałby osiągnąć, który będzie podobał się Panu Bogu • podaje prawdę, że stan duszy człowieka wpływa na jego relacje z otoczeniem • interpretuje biblijną perykopę o Zacheuszu (Łk 19,1-10) • uzasadnia, że warto poszukiwać Jezusa pomimo swojej grzeszności • charakteryzuje konsekwencje zaproszenia Jezusa do swego serca (życia) • podejmuje decyzję zaproszenia Jezusa do swego życia • dba o dobre relacje z rodziną i w grupie koleżeńskiej. 	<ul style="list-style-type: none"> – Zaufanie Jezusowi, decyzja powierzania Mu swoich grzechów. <ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady przeżywania cierpienia i szczęścia przez ludzi • określa istotę prawdziwego szczęścia i cierpienia • interpretuje teksty biblijne o zaparciu się Piotra i zdradzie Judasza (Mt 26,69-75; Mt 27,3-5) • podaje prawdę, że Jezus czeka na grzesznika nie jako sędziego lecz jako Ten, kto kocha • podaje, jak pokonać lęk przed wyznaniem grzechów spowiednikowi • uzasadnia, że przyznanie się do winy i żal prowadzi do oczyszczenia a ich brak do nieszczęścia (na przykładzie Piotra i Judasza) • uzasadnia, dlaczego człowiek jest naprawdę szczęśliwy, gdy jest bez grzechu • charakteryzuje ludzkie szczęście w perspektywie wieczności • powierza swoje grzechy Jezusowi • daje świadectwo szczęścia z życia bez grzechu <p>3. Jak zapracować na niebo?</p> <ul style="list-style-type: none"> – Pogłębione poznanie prawdy, że wiara jest darem i zobowiązaniem wobec Boga. – Kształtowanie postawy wytrwałości w trosce o rozwój wiary. <ul style="list-style-type: none"> • określa wiarę jako dar od Boga, niezasłużony przez człowieka • wymienia działania człowieka, które pomogą mu otworzyć drzwi nieba (osiągnąć zbawienie) • interpretuje biblijną perykopę o robotnikach w winnicy (Mt 20,1-15) • uzasadnia, że Bóg pragnie zbawienia każdego człowieka ale wspólnie z innymi 	<ul style="list-style-type: none"> – Motywowanie do podjęcia decyzji o budowaniu projektu własnego życia w oparciu o Boży plan zbawienia człowieka. <ul style="list-style-type: none"> • interpretuje perykopę o bogatym młodzieńcu (Łk 18,18-23) • podaje przyczyny, dla których bogaty młodzieniec nie potrafił zrealizować planu przemiany swojego życia • wymienia etapy życia Jezusa w dążeniu do zbawienia człowieka • charakteryzuje działanie Jezusa, jako konsekwentne realizowanie planu zbawienia świata • poszukuje własnego projektu życia i konfrontuje go z Bożym planem (Jan Paweł II, List do młodych) • uzasadnia, dlaczego nie można zatrzymać się dążeniu do świętości • podejmuje decyzję włączenia Bożego planu we własny projekt przyszłego życia <p>3. Weź odpowiedzialność za świat.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie prawdy, że Maryja troszczy się o losy świata. – Kształtowanie postawy odpowiedzialności za drugiego człowieka i jego losy i losy świata. <ul style="list-style-type: none"> • wymienia miejsca objawień Matki Bożej (Fatima, La Salette...) • przytacza najważniejsze przesłania objawień fatimskich • podaje powody, dla których przesłanie fatimskie jest nadal aktualne • wyjaśnia teksty objawień fatimskich w kontekście troski Maryi o świat • uzasadnia, dlaczego chrześcijanin powinien modlić się o dobro dla świata
---	--	---

<p>4. Błogosławieni, którzy nieustannie szukają.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie, jaką wartość ma szukanie Jezusa i odnajdywanie Go w swoim życiu. – Kształtowanie troski o więź z Jezusem poprzez modlitwę. <ul style="list-style-type: none"> • prezentuje treść perykopy o dwunastoletnim Jezusie w świątyni • podaje przykłady gubienia i odnajdywania Boga w życiu chrześcijanina • definiuje modlitwę jako spotkanie i dialog z Bogiem • wymienia formy i rodzaje modlitw i podaje przykłady • charakteryzuje życie człowieka jako ciągłe poszukiwanie Boga • uzasadnia, dlaczego Boga (Jezusa) trzeba nieustannie szukać • identyfikuje się z Maryją (lub Józefem) w ich szukaniu Jezusa • wyraża troskę o „sprawy Boże” w swoim życiu (modlitwa, życie sakramentalne) 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, że osiągnięcie nieba realizuje się przez modlitwę i podejmowanie codziennych obowiązków • troszczy się o rozwój wiary, by jego miejsce w niebie nie pozostało puste <p>4. Błogosławieni, którzy zaufali miłości Jezusa.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie prawdy, że Bóg wysłuchuje tych, którzy zwracają się do Niego z wiarą. – Pogłębianie postawy zaufania w Bożą miłość. <ul style="list-style-type: none"> • podaje prawdę, że Jezus wysłuchuje naszych próśb ze względu na naszą wiarę • interpretuje tekst o uzdrowieniu sługi setnika (Mt 8,5-13) • wymienia owoce zaufania Jezusowi • charakteryzuje postać setnika jako poganina • uzasadnia, że prośba skierowana do Jezusa musi być połączona z głęboką wiarą i pokorą • wyjaśnia znaczenie modlitwy liturgicznej „Panie nie jestem godzien” • z wiarą prosi Boga o pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, dlaczego pokój na świecie uzależniony jest od więzi człowieka z Bogiem • określa, co wspólnie z innymi może zrobić dla świata i środowiska w którym żyje • modli się na różańcu za siebie i świat <p>4. Błogosławieni, którzy życiem świadczą o Jezusie.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie prawdy, że Jezus oczekuje od nas świadectwa wiary. – Kształtowanie postawy gotowości i odwagi w dawaniu świadectwa o Jezusie. <ul style="list-style-type: none"> • mówi z pamięci słowa nakazu Jezusa (Mt 28,19-20a) • wyjaśnia tekst biblijny Mt 5,3-12 • wymienia środowiska, w których może dawać świadectwo wiary • wymienia współczesne znane postacie, które dawały świadectwo życia duchem ośmiu błogosławieństw • charakteryzuje cechy człowieka, który jest gotowy świadczyć o Jezusie swoim życiem • wyjaśnia, dlaczego chrześcijanin jest odpowiedzialny za wiarę innych • codziennym działaniem idzie po śladach Jezusa
<p>Korelacja z edukacją szkolną</p>		
<p>Język polski: Teksty kultury – Biblia, wybrane fragmenty Nowego Testamentu. Muzyka i Plastyka: Różnorodne sposoby komunikowania się; Wychowanie do życia w rodzinie: Budowa prawidłowych relacji w rodzinie i grupie koleżeńskiej.</p>	<p>Język polski: Teksty kultury – Biblia, wybrane fragmenty Nowego Testamentu. Muzyka: Uczeń gra lub śpiewa ze słuchu oraz z nut popularne melodie i tematy z literatury muzycznej, kanony i proste melodie dwugłosowe Wychowanie do życia w rodzinie: Relacje międzyosobowe i ich znaczenie.</p>	<p>Język polski: Teksty kultury – Biblia, wybrane fragmenty Nowego Testamentu. Wiedza o społeczeństwie: planuje dalszą edukację (w tym wybór szkoły ponadgimnazjalnej), uwzględniając własne preferencje i predyspozycje. Problemy współczesnego świata.</p>

<p>II. Przyjaźń</p> <p>5. Zaprzyjaźnić się ze sobą. Wartość czystości. Cele katechetyczne: – Poznanie prawdy o ludzkiej seksualności. – Kształtowanie postawy akceptacji siebie jako mężczyzny lub kobiety.</p> <p>Wymagania szczegółowe – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: czyste serce, pożądlivość, • omawia prawdę, że człowiek przeżywa swoje życie i wyraża się jako mężczyzna lub kobieta • wskazuje (wymienia) różnice psychiczne między mężczyzną i kobietą • charakteryzuje życie zniewolone pożądlivością i postawę czystego serca • właściwie ocenia różne opinie i zachowania dotyczące ludzkiej seksualności prezentowane w reklamach • wyraża postawę odpowiedzialności w zakresie wychowania siebie do czystości <p>6. Jak Dawid z Jonatanem – dlaczego warto mieć przyjaciół? – Poznanie wartości przyjaźni w relacjach międzyludzkich. – Budowanie przyjacielskich relacji w grupie rówieśniczej.</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje przyczyny konfliktu króla Saula z Dawidem • wylicza cechy prawdziwej przyjaźni • podaje przykłady sytuacji, kiedy przyjaźń jest poddana próbie • opowiada historię relacji Dawida z królem Saulem • charakteryzuje przyjaźń Dawida i Jonatana 	<p>II. Miłość</p> <p>5. To moje życie – sam o sobie decyduję. Cele katechetyczne: – Poznanie zasad podejmowania odpowiedzialnych wyborów. – Kształtowanie postawy odpowiedzialności za swoje życie i budzenie krytycznej oceny „modnego” stylu życia.</p> <p>Wymagania szczegółowe – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje kryteria, według których chce kształtować swoje życie • wyjaśnia, dlaczego jego obecny rozwój ma wpływ na jego przyszłość • wymienia osoby, które mogą mu pomóc w podejmowaniu właściwych decyzji • podaje za kogo jest odpowiedzialny teraz i w przyszłości • interpretuje perykopę biblijną o Bogaczu i Łazarzu (Łk 19,19-31) • charakteryzuje konsekwencje swoich działań w chwili obecnej i w dorosłym życiu oraz w wieczności • krytycznie ocenia styl życia proponowany przez media <p>6. Udana relacje z innymi – szczęśliwe życie. – Ukazanie prawdy, że jakość relacji z innymi ma wpływ na szczęście człowieka. – Świadome budowanie właściwych relacji z innymi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje prawdę, że Bóg stworzył człowieka do życia we wspólnocie z innymi (Rdz 2,18) • podaje zasady na których opierają się relacje międzyludzkie • wymienia kręgi relacji z innymi (rodzina, przyjaciele, 	<p>II. Rodzina</p> <p>5. Rodzina szkołą Miłości. Cele katechetyczne: – Pogłębione poznanie wzorców relacji miłości w rodzinie. – Rozwijanie postawy otwartości na przyjęcie miłości w rodzinie i dzielenie się nią.</p> <p>Wymagania szczegółowe – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia, kiedy w rodzinie można nauczyć się relacji miłości • wymienia sposoby przeżywania miłości w rodzinie • definiuje, na czym polega odpowiedzialność w relacjach miłości • wyjaśnia, czym jest miłość • opisuje sytuacje, w których miłość przejawia się w służbie, oddaniu i poświęceniu • wyjaśnia które sytuacje w miłości wymagają przebaczenia • opisuje konkretne sytuacje, które nauczyły go postawy miłości • przyjmuje postawę otwartości na uczenie się miłości w rodzinie • wyraża postawę szacunku dla rodziny jako szkoły miłości <p>6. Rodzina, którą założę. Wartości chrześcijańskie w rodzinie. – Ukazanie chrześcijańskiego modelu rodziny. – Świadome uznanie wartości chrześcijańskich w rodzinie.</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia wartości chrześcijańskie pielęgnowane w
--	--	---

<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polegają dobre relacje rówieśnicze • wyraża chęć budowania relacji przyjaźni • wyraża gotowość bezinteresownej pomocy koleżeńskiej • planuje z rówieśnikami wspólne działania ukierunkowane na dobro <p>7. Ojciec i matka – dlaczego nie koledzy, lecz przyjaciele.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Pogłębione rozumienie wartości autorytetu rodziców. – Wzmacnianie szacunku względem ojca i matki. <ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy charakteryzujące przyjacielskie relacje • podaje przykłady dobrych relacji dorastających dzieci z rodzicami • podaje przykłady działań (zachowań) budujących wzajemne zaufanie • formułuje prawa i obowiązki rodziców wobec dzieci oraz dzieci wobec rodziców, • uzasadnia konieczność okazywania czci rodzicom • uzasadnia, dlaczego warto słuchać rodziców • wyraża szacunek wobec rodziców (opiekunów) <p>8. Zaprzyjaźnić się z innymi. Wolontariat.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie wolontariatu jako drogi poszerzania przyjacielskich relacji z innymi. – Zachęcenie do zaangażowania się w dzieła wolontariatu. <ul style="list-style-type: none"> • określa, co to jest wolontariat • wymienia rodzaje pracy wolontariatu • wskazuje sposoby włączenia się w wolontariat w swojej miejscowości lub okolicy • charakteryzuje owoce zaangażowania się w 	<p>koledzy, obcy)</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje różnice w relacjach między osobami bliskimi i obcymi • wyjaśnia, dlaczego konsekwencją samotności jest niechęć do życia • świadomie buduje właściwe relacji z ludźmi wśród których żyje <p>7. Odwieczny konflikt międzypokoleniowy.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ukazanie wartości doświadczenia życiowego dorosłych. – Budzenie potrzeby postawy dialogu i gotowości rozwiązywania konfliktów z (dorosłymi) rodzicami. <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje przykłady autorytetów osób dorosłych • definiuje pojęcie konfliktu międzypokoleniowego • wymienia zasady, pomagające w rozwiązywaniu konfliktów z dorosłymi • wylicza przyczyny konfliktów z rodzicami • uzasadnia, dlaczego warto korzystać z doświadczenia dorosłych • omawia, czego dotyczą wybory życiowe młodego człowieka • wyjaśnia znaczenie samodzielności w życiu osoby dojrzewającej • omawia, jak podejmować właściwe decyzje • szuka sposobów komunikacji, dającej wzajemne zrozumienie <p>8. Za kogo przebiera się Jezus? Ludzie, których spotykam.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie sposobów realizacji miłości bliźniego wobec ludzi, którzy nie radzą sobie w życiu. – Budowanie właściwych relacji do ludzi wykluczonych społecznie. 	<p>rodzinie</p> <ul style="list-style-type: none"> • wylicza współczesne zagrożenia dla rodziny • opisuje współczesny model rodziny • dokonuje oceny cech charakteryzujących współczesną rodzinę • argumentuje potrzebę realizacji chrześcijańskich wartości w rodzinie • wyraża pragnienie budowania w przyszłości rodziny chrześcijańskiej <p>7. Czego nas uczy rodzina z Nazaretu?</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie życia Świętej Rodziny jako wzorca dla naszych rodzin. – Kształtowanie relacji rodzinnych na wzór rodziny z Nazaretu. <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje dziedziny życia rodzinnego, w których możemy wzorować się na Świętej Rodzinie • interpretuje teksty biblijne mówiące o wzajemnych relacjach osób tworzących Świętą Rodzinę • uzasadnia, że Święta Rodzina może i powinna być wzorcem godnego i świętego życia naszych rodzin • stara się naśladować cnoty dostrzeżone w rodzinie z Nazaretu • za wstawiennictwem Świętej Rodziny prosi Boga o wzrastanie własnej rodziny w świętości <p>8. Udane małżeństwo i rodzina.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Pogłębienie zrozumienia słów przysięgi małżeńskiej. – Kształtowanie umiejętności rozpoznawania przyczyn udanych małżeństw i rodzin. <ul style="list-style-type: none"> • pamięta treść przysięgi małżeńskiej • wyjaśnia, czym jest miłość, wierność i uczciwość małżeńska
--	---	--

<p>wolontariat</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia słowa Jezusa „Więcej szczęścia jest w dawaniu, aniżeli w braniu” • nawiązuje przyjacielskie relacje z innymi ludźmi: wolontariuszami i potrzebującymi pomocy • szuka grupy, z którą chce pomagać innym. <p>9. Relacje, które uzależniają.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie niebezpieczeństw związanych z „próbowaniem” substancji odurzających i ryzykownych zachowań. – Uzasadnienie konieczności wyrażania sprzeciwu i odmowy wobec złych propozycji, niosących ryzyko dla zdrowia i życia. <ul style="list-style-type: none"> • definiuje, czym są uzależnienia • wylicza różne formy uzależnień (papierosy, alkohol, narkotyki, zakupy) • określa szkodliwość narkotyków • wyjaśnia, na czym polegają poszczególne uzależnienia • charakteryzuje skutki uzależnienia • podaje, w jaki sposób i kto może pomóc ludziom uzależnionym • wyraża dezaprobatę wobec zażywania wszelkiego rodzaju substancji uzależniających • uwrażliwia innych na problem narkomanii • wspiera kolegów, którzy mieli kontakt z narkotykami <p>10. Wirtualny świat w realnym życiu.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie niebezpieczeństw przeżywania wirtualnego świata jako rzeczywistości – Wzmacnianie postawy otwartości na realne relacje osobowe. <ul style="list-style-type: none"> • wymienia pozytywne i negatywne strony kontaktu przez Internet 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia grupy ludzi wykluczonych społecznie • podaje najczęstsze przyczyny wykluczeń • charakteryzuje potrzeby człowieka, który przestał sobie radzić w życiu • uzasadnia chrześcijańską powinność zajęcia się ludźmi wykluczonymi • opracowuje program pomocy konkretnej grupie ludzi lub konkretnemu człowiekowi • odnosi się z szacunkiem do ludzi potrzebujących pomocy • otacza ludzi potrzebujących swoją modlitwą, starając się rozeznaczyć ich potrzeby i nieść skuteczną pomoc <p>9. Nierozumiana i odkrywana miłość – aborcja a adopcja duchowa.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie, czym jest aborcja i duchowa adopcja – Budowanie postawy troski o dzieci nienarodzone <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest dar życia • podaje argumenty za urodzeniem dziecka dla matki i ojca • wylicza sposoby ratowania dzieci nienarodzonych • wymienia skutki aborcji w życiu kobiety i mężczyzny • wyjaśnia, dlaczego najczęstszą z przyczyn aborcji jest poczucie samotności matki dziecka • wyjaśnia, czym jest duchowa adopcja • dokonuje moralnej oceny aborcji • wyraża gotowość rozmowy i zachęty wobec kobiet odrzucających rodzicielstwo • wyraża postawę obrony życia od poczęcia • podejmuje modlitwę w intencji dziecka nienarodzonego <p>10. Niepotrzebna i przygarnięta miłość.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie pojęcia i zjawiska eutanazji. – Umacnianie postawy ochrony życia i jego wartości aż 	<ul style="list-style-type: none"> • wylicza cechy udanego małżeństwa • charakteryzuje relacje wskazujące na udaną rodzinę • dostrzega możliwości pokonywania trudności w małżeństwie i rodzinie • wyraża postawę gotowości budowania związku zgodnie ze słowami przysięgi małżeńskiej <p>9. Miłość, która chce się dzielić. Metody naturalnego planowania rodziny.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie celów naturalnego planowania rodziny. – Uwrażliwianie na przyjmowanie postawy dzielenia się miłością. <ul style="list-style-type: none"> • podaje, że naturalne planowanie rodziny stanowi styl życia • wylicza naturalne metody planowania rodziny • charakteryzuje wybraną metodę planowania rodziny • określa, czym jest rodzicielstwo • wyjaśnia pojęcie macierzyństwa i ojcostwa • argumentuje sens życia zgodnie z naturą • wyjaśnia, czym jest naprotechnologia • przyjmuje postawę otwartości i odpowiedzialności za nowe życie <p>10. Egoistyczna miłość. Antykoncepcja i <i>in vitro</i>.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie zagrożeń antykoncepcji i <i>in vitro</i> – Wzmacnianie postawy przeciwnej cywilizacji śmierci <ul style="list-style-type: none"> • wymienia postawy wynikające z prawdziwej miłości kobiety i mężczyzny • określa, co to jest antykoncepcja • wymienia rodzaje antykoncepcji • dokonuje moralnej oceny środków antykoncepcyjnych
---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • podaje zasady właściwego korzystania z Internetu • wskazuje, jak chronić swoją godność i prywatność w sieci • charakteryzuje różnice między światem wirtualnym a realnym • argumentuje wartość bezpośrednich relacji osobowych • przyjmuje postawę zdrowego dystansu wobec świata wirtualnego • otwiera się na rzeczywiste relacje • wybiera relacje międzyludzkie, ograniczając czas spędzany przy komputerze <p>11. Dlaczego nie da się uciec przed sobą?</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie Bożej miłości względem człowieka. – Budowanie postawy zaufania Stwórcy i zgody na swoje życie. <ul style="list-style-type: none"> • określa, jakiej postawy wobec życia oczekuje od nas Bóg • podaje prawdę, że problemy są nieodłączną częścią życia człowieka, • wskazuje pozytywne sposoby rozwiązywania problemów, które spotyka w życiu • wskazuje, gdzie mogą szukać pomocy osoby mające myśli samobójcze • charakteryzuje życie ludzkie jako największy dar otrzymany od Boga • wyjaśnia, że samobójstwo nie jest rozwiązaniem problemu, • uzasadnia, dlaczego mamy się troszczyć o własne życie • szanuje swoje życie i troszczy się o swój rozwój • wyraża współczucie i chęć pomocy osobom w sytuacjach po ludzku beznadziejnych 	<p>do naturalnej śmierci.</p> <ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcie eutanazji • wymienia powody, dla których ludzie chcą poddać się eutanazji • wylicza sposoby pomocy osobie chorej i umierającej • dokonuje moralnej oceny eutanazji • wyjaśnia, dlaczego podjęcie decyzji o poddaniu się eutanazji wynika z poczucie odrzucenia przez bliskich i samotności • wyjaśnia, co to jest hospicjum • omawia cele funkcjonowania hospicjum • wyraża postawę poszanowania człowieka i jego godności do chwili naturalnej śmierci • poświęca czas osobom starszym i chorym <p>11. Miłość, która daje siłę i leczy. Dar i pomoc w przeżywaniu cierpienia.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Głębsze poznanie sensu sakramentu namaszczenia chorych. – Uwrażliwianie na niesienie pomocy osobie cierpiącej. <ul style="list-style-type: none"> • określa, co to jest sakrament namaszczenia chorych • wymienia skutki sakramentu namaszczenia chorych • wyjaśnia, dlaczego sakrament namaszczenia chorych jest sakramentem uzdrowienia • wylicza sytuacje, w których osoba przyjmuje sakrament namaszczenia chorych • opisuje historie, w których ludzie doświadczają cierpienia • uzasadnia, że osoby chore potrzebują pomocy w sferze duchowej • wyraża gotowość pomocy osobie cierpiącej przez rozmowę i zachętę do przyjęcia sakramentu namaszczenia chorych 	<ul style="list-style-type: none"> • wylicza skutki uboczne antykoncepcji hormonalnej • wyjaśnia, na czym polega zapłodnienie <i>in vitro</i> • omawia, dlaczego zapłodnienie <i>in vitro</i> nie jest etyczne • uzasadnia, że wykluczenie płodności niszczy miłość • przyjmuje postawę sprzeciwu wobec nieetycznych koncepcji związanych z darem ludzkiej płodności <p>11. Szkoła Miłości – przyjmowanie sakramentów.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Pogłębienie rozumienia znaków sakramentalnych jako uczy miłości. – Motywowanie postawy otwarcia na miłość Boga przez przyjmowanie sakramentu pokuty i pojednania oraz Eucharystii. <ul style="list-style-type: none"> • podaje prawdę, że przebaczenie i pojednanie prowadzi do doświadczenia miłości • podaje prawdę o miłości Boga, który szuka człowieka • wylicza skutki sakramentu pokuty i pojednania • omawia znaczenie warunków sakramentu pokuty i pojednania • wyjaśnia, jaki zachodzi związek między sakramentem pokuty i pojednania a Eucharystią • wyjaśnia, dlaczego Eucharystia oraz sakrament pokuty i pojednania stanowią czytelny znak miłości Jezusa do człowieka • wyraża postawę uczenia się miłości przez korzystanie ze znaków sakramentalnych • zachęca innych do przyjmowania sakramentów
<p>Korelacja z edukacją szkolną</p>		

<p>Język polski: Teksty kultury – Biblia. Podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. miłość, przyjaźń, śmierć, cierpienie, lęk, nadzieja, wiara religijna, samotność, inność, poczucie wspólnoty, solidarność, sprawiedliwość;</p> <p>Historia: Starożytny Izrael.</p> <p>Wiedza o społeczeństwie: Podstawowe umiejętności życia w grupie; zasady komunikowania i umiejętność współpracy. Życie społeczne; rodzina i grupa rówieśnicza, zaangażowanie w instytucje wolontariatu, rozpoznawanie prawidłowych i nieprawidłowych relacji.</p> <p>Biologia: Stan zdrowia i choroby; negatywny wpływ na zdrowie człowieka niektórych substancji psychoaktywnych (tytoń, alkohol), narkotyków i środków dopingujących; sycioholizm.</p> <p>Informatyka: ocena zagrożeń i ograniczeń, aspekty społeczne rozwoju i zastosowań informatyki; korzyści i niebezpieczeństwa wynikające z rozwoju informatyki i powszechnego dostępu do informacji, zagrożenia związane z uzależnieniem się od komputera.</p> <p>Wychowanie do życia w rodzinie: Życie jako fundamentalna wartość. Budowa prawidłowych relacji z rodzicami.</p> <p>Tożsamość płciowa: kobiecość i męskość. Dojrzewanie.</p>	<p>Język polski: Teksty kultury – Biblia.</p> <p>Wiedza o społeczeństwie: Problemy współczesnego świata; wykluczenie społeczne; potrzeba pomocy humanitarnej</p> <p>Biologia: Rozmnażanie i rozwój; choroba i starość.</p> <p>Wychowanie do życia w rodzinie: Życie jako fundamentalna wartość. Relacje międzyosobowe i ich znaczenie. Konflikt pokoleń; przyczyny i sposoby rozwiązywania konfliktów.</p>	<p>Język polski: uczeń uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi;.</p> <p>Biologia: rozwój i ochrona ludzkiego życia.</p> <p>Wychowanie do życia w rodzinie: Życie jako fundamentalna wartość. Płodność wspólną sprawą kobiety i mężczyzny.</p> <p>Planowanie rodziny. Znaczenie odpowiedzialności w przeżywaniu własnej płciowości oraz budowaniu trwałych i szczęśliwych więzi.</p>
--	--	---

<p>III. Bóg Ojciec</p> <p>12. Wierzyć w coś czy w kogoś?</p> <p>Cele katechetyczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie, czym jest wiara i co jest jej treścią. – Motywowanie do umacniania i pogłębiania swej wiary. <p>Wymagania szczegółowe – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcie wiary • wymienia główne prawdy wiary • omawia prawdę, że u podstaw wiary jest przyjęcie Bożej miłości i odpowiedź na nią 	<p>III. Syn Boży</p> <p>12. Kim jest człowiek wierzący?</p> <p>Cele katechetyczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie przymiotów wiary i zrozumienie jej wartości w życiu każdego człowieka. – Uzasadnienie potrzeby wiary, jej poznawania i pogłębiania. <p>Wymagania szczegółowe – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy charakteryzujące wiarę • cytuje z pamięci wybrane wersety biblijne określające wiarę 	<p>III. Duch Święty</p> <p>12. Wierzyć, by nadać sens życiu. <i>Credo</i>.</p> <p>Cele katechetyczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Zrozumienie treści wiary zawartej w <i>Credo</i>. – Wspomaganie w odnajdywaniu sensu życia poprzez wiarę w Boga. <p>Wymagania szczegółowe – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia z <i>Credo</i> poszczególne prawdy wiary • uzasadnia, że wiara w Boga jest wielką wartością • określa cel swojego życia (jako gimnazjalisty) w aspekcie chrześcijańskim
--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia potrzebę coraz lepszego poznawania treści wiary • rozróżnia wiarę naturalną i religijną (nadprzyrodzoną) • wyjaśnia, że wiara jest wejściem w osobistą relację z Bogiem • samodzielnie szuka sposobów umacniania swej wiary <p>13. Biblia – księga życia.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie Pisma Świętego jako księgi bosko-ludzkiej, przekazującej zbawcze prawdy. – Kształtowanie postawy szacunku dla Biblii i zainteresowania jej treścią. <ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcie „Biblia” oraz wymienia inne jej nazwy • wymienia autorów Biblii i etapy jej powstania • określa, co to jest kanon Pisma Świętego • określa czym jest Tradycja Kościoła • wyjaśnia, na czym polega natchnienie Biblii • wyjaśnia, że czytając Biblię spotyka się z Bogiem • charakteryzuje związek między Pismem Świętym a Tradycją • okazuje szacunek dla Ksiąg świętych • podejmuje samodzielną lekturę Pisma Świętego <p>14. Pismo Święte dziełem literackim i księgą wiary.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie wybranych zasad interpretacji Pisma Świętego. – Kształtowanie poprawnego rozumienia oraz postawy akceptacji słowa Bożego we własnym życiu. <ul style="list-style-type: none"> • omawia budowę Pisma Świętego (księgi, rozdziały, wersety, wyjaśnienia pod tekstem), • wymienia niektóre gatunki, jakimi posługuje się Biblia • potrafi odszukać wskazany fragment biblijny 	<ul style="list-style-type: none"> • przyporządkowuje cechy wiary odpowiednim tekstom biblijnym lub z tych tekstów samodzielnie odczytać cechy i określenia wiary • z zaangażowaniem podejmuje refleksję nad wskazanymi tekstami biblijnymi • jest odpowiedzialny za rozwój swojej wiary <p>13. Jaki kolor miały oczy Jezusa? Chrześcijańskie świadectwa historyczności Jezusa.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Zrozumienie, że Jezus z Nazaretu jest postacią historyczną, czyli prawdziwym człowiekiem. – Umocnienie przekonania, że Jezus Chrystus i Jego dzieło są historyczną prawdą. <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje teksty biblijne i patrystyczne mówiące o historycznym pochodzeniu Jezusa • podaje najważniejsze fakty z życia i działalności Jezusa w porządku chronologicznym • interpretuje teksty biblijne mówiące o historycznym pochodzeniu Jezusa • omawia kontekst historyczny przyjścia na świat Jezusa • samodzielnie sięga do ksiąg Nowego Testamentu jako źródła wiedzy na temat Jezusa • chętnie dzieli się wiedzą o Jezusie z innymi <p>14. Mówił o Nim świat. Pozachrześcijańskie świadectwa o Jezusie Chrystusie.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie niechrześcijańskich źródeł o Jezusie Chrystusie. – Umocnienie przekonania, że Jezus Chrystus i Jego dzieło są historyczną prawdą. <ul style="list-style-type: none"> • wymienia pozachrześcijańskie dokumenty świadczące o Jezusie Chrystusie • w skrótovej formie przedstawia treść każdego z nich • w oparciu o dokumenty pozachrześcijańskie uzasadnia, 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co to znaczy dobrze realizować swoje powołanie • dokonuje oceny swojej postawy wiary • podejmuje działania pogłębiające wiarę: lekturę Pisma Świętego, prasy katolickiej <p>13. Opowiedzieć o Bogu własnym życiem. Biblijne przykłady świadków wiary.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie życia wybranych postaci biblijnych. – Kształtowanie postawy świadczenia o Jezusie za przykładem biblijnych świadków wiary. <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia, na czym polegała przemiana życia wybranych postaci biblijnych (św. Piotr, Maria Magdalena, św. Tomasz, uczniowie z Emaus, Szawel) • wyjaśnia, dlaczego należy przyjąć miłość Jezusa i odpowiedzieć na nią • wskazuje sytuacje życiowe, które szczególnie uświadamiają potrzebę zbawienia • opisuje skutki pójścia za Jezusem • potrafi właściwie ocenić swoją postawę wiary w świetle słowa Bożego • z ufnością powierza swoje życie Jezusowi • wyraża pragnienie przemiany życia i podejmuje w tym kierunku działania <p>14. Biblia, ojczyzna moja – inspiracje biblijne w literaturze pięknej.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie znaczenia Biblii dla twórczości literackiej. – Wzmocnienie przekonania o wielkiej wartości przesłania zawartego w biblijnych księgach. <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na wątki, tematy i postaci biblijne obecne w literaturze pięknej
---	---	---

<ul style="list-style-type: none"> • przyporządkowuje gatunki literackie do wybranych fragmentów Pisma Świętego • uzasadnia konieczność określenia gatunków literackich dla właściwej interpretacji tekstów biblijnych • uwzględnia wskazania Kościoła dotyczące lektury i objaśniania Pisma Świętego • odkrywa w Piśmie Świętym konkretne wskazówki dla własnego życia <p>15. Języki Biblii – tekst oryginalny i przekłady Pisma Świętego.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie najważniejszych przekładów Pisma Świętego. – Uznanie autorytetu Kościoła w przekazie autentycznych treści biblijnych. <ul style="list-style-type: none"> • podaje, w jakich językach napisano Biblię • wymienia najbardziej znane jej tłumaczenia • wyjaśnia, dlaczego tłumaczy się Biblię na języki narodowe • potrafi rozpoznać przekład Biblii zatwierdzony przez Kościół katolicki • wyraża radość z poznawania Boga poprzez Pismo Święte wydane w języku ojczystym • wyraża szacunek dla treści zawartych w tekście biblijnym <p>16. Pismo Święte księgą modlitwy.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie różnych rodzajów modlitw na podstawie Pisma Świętego. – Kształtowanie osobistej modlitwy w oparciu o wzorce biblijne. <ul style="list-style-type: none"> • podaje definicję modlitwy • wymienia rodzaje modlitw • podaje przykłady modlących się postaci biblijnych • wskazuje w Piśmie Świętym miejsca, gdzie występują 	<p>że Jezus istniał naprawdę</p> <ul style="list-style-type: none"> • poszukuje rzetelnego wyjaśnienia wątpliwości co do podstaw swojej wiary • jest gotów bronić swojej wiary w Jezusa Chrystusa <p>15. Cztery odsłony tej samej Prawdy. Orędzie czterech Ewangelii.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Zrozumienie komplementarności przekazu czterech ewangelistów o Jezusie. – Ożywienie i umocnienie wiary w Jezusa jako Syna Bożego. <ul style="list-style-type: none"> • omawia proces powstawania Ewangelii • prezentuje główną myśl teologiczną czterech ewangelistów • wyjaśnia podobieństwa i różnice w czterech Ewangeliach w świetle ich teologii • wykazuje dążność poznawczą przejawiającą się w czytaniu czterech Ewangelii w celu bliższego poznania Jezusa • podejmuje refleksję nad własnym życiem w świetle prawd przekazanych przez ewangelistów <p>16. Cuda Jezusa wyrazem zbawczej miłości.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Pogłębione poznanie cudów jako potwierdzenie boskiej misji Jezusa. – Budzenie całkowitego zaufania Bogu nawet w najtrudniejszych sytuacjach życiowych. <ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcie cudu • wskazuje teksty biblijne opisujące wybrane cuda Jezusa (przemiana wody w wino J 2,1-10, rozmnożenia chleba Mk 6,33-44, uzdrowienie epileptyka Mt 17,14-18, 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły przynajmniej kilku utworów literackich nawiązujących do Biblii • prezentuje przesłanie wybranego utworu inspirowanego Pismem Świętym • wyraża zainteresowanie literaturą powstałą z inspiracji biblijnych • samodzielnie odkrywa motywy biblijne w utworach literackich <p>15. Poznaj Przyjaciela. Zasady prywatnej lektury Pisma Świętego.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie prawdy, że czytając Biblię można rozmawiać z Bogiem jak z przyjacielem. – Uzasadnienie potrzeby stałej lektury Pisma Świętego. <ul style="list-style-type: none"> • podaje prawdę, że w Biblii Bóg kieruje swoje słowa do wszystkich ludzi i do każdego człowieka indywidualnie • wymienia zasady prywatnej lektury Pisma Świętego • podaje przykłady osób którzy spotkali się z Bogiem przez czytanie Biblii • potrafi odszukać wskazany fragment biblijny • czyta tekst biblijny ze zrozumieniem • stawia pytania do przeczytanego tekstu • uzasadnia potrzebę modlitwy do Ducha Świętego przy czytaniu Biblii • uzasadnia, że Biblia jest księgą ponadczasową • wyjaśnia, na czym polega modlitewna i medytacyjna lektura Pisma Świętego • wyznacza sobie miejsce i czas na codzienną lekturę Biblii • poszukuje w Biblii wskazówek do własnego życia <p>16. Pierwszy z sakramentów.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Głębsze poznanie znaczenia przyjętego
--	--	---

<p>poszczególne typy modlitw</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi wykorzystać Pismo Święte w modlitwie osobistej • modli się tekstami z Pisma Świętego • samodzielnie układa modlitwy i z zaangażowaniem modli się nimi <p>17. Bóg i człowiek w historii zbawienia.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Przypomnienie uporządkowanie wydarzeń z historii zbawienia. – Umocnienie wiary w Bożą obecność w historii i życiu ludzi. <ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze fakty z historii zbawienia • określa kolejność najważniejszych wydarzeń z historii zbawienia, zaznaczając je na osi czasu • charakteryzuje relacje Bóg-człowiek (na przykładzie postaci ze Starego Testamentu oraz współczesnych ludzi) • wyraża wiarę w to, że Bóg działa w życiu wybranych osób w każdym czasie <p>18. Wyjdź ze swej ziemi – Abraham.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Pogłębione poznanie postaci Abrahama jako tego, który zaufał Bogu i doświadczył spełnienia się Jego obietnic. – Kształtowanie postawy wiary i nadziei w Bożą obecność w naszym życiu. <ul style="list-style-type: none"> • określa miejsce Abrahama w historii zbawienia • podaje, że wiara jest darem Boga i wymienia jej cechy • uzasadnia, że Bóg jest wierny swoim obietnicom i chce stale przebywać w naszym życiu 	<p>uzdrowienie opętanego Mk 1,23-27)</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego cuda Jezusa są potwierdzeniem Jego Synostwa Bożego • wymienia sfery życia ludzi, w których Jezus dokonywał cudów • interpretuje perykopy biblijne opisujące wybrane cuda • wyjaśnia związek działalności Jezusa z Jego modlitwą • uzasadnia, że cuda Jezusa są ogłaszaniem królestwa Bożego • wyjaśnia, że Jezus dokonuje cudów tam gdzie jest wiara i jednocześnie przez cuda umacnia wiarę • z wiarą prosi Jezusa o pomoc w najtrudniejszych sytuacjach życiowych <p>17. Życie Jezusa odczytane w osi i spirali czasu.</p> <p>Rok liturgiczny.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Pogłębione poznanie roku liturgicznego jako uobecnienie wydarzeń zbawczych. – Pobudzenie do świadomego i zaangażowanego przeżywania roku liturgicznego <ul style="list-style-type: none"> • wymienia okresy roku liturgicznego • wymienia święta upamiętniające wydarzenia z życia Jezusa • wskazuje święta Pańskie na schemacie roku liturgicznego • wyjaśnia, co to jest kalendarz liturgiczny • uzasadnia chrześcijański sens i wartość świętowania na przestrzeni roku liturgicznego • stara się świadomie przeżywać rok liturgiczny, zaznaczając na kalendarzu aktualne tygodnie <p>18. Czekanie na Boga, który przychodzi.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Głębsze poznanie znaczenia Adwentu w liturgii Kościoła. 	<p>sakramentu chrztu dla dalszego życia.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozwijanie świadomości sakramentu chrztu jako procesu. <ul style="list-style-type: none"> • mówi z pamięci formułę udzielania chrztu • wymienia obrzędy wyjaśniające chrzest • podaje datę swojego chrztu • wyjaśnia, na czym polega nowe życie otrzymane na chrzcie • wyjaśnia symbolikę obrzędów chrztu • interpretuje teksty liturgiczne odnoszące się do chrztu • potrafi zademonstrować sposób udzielenia chrztu w nagłym wypadku • prezentuje postawę wdzięczności Bogu, rodzicom i chrzestnym za chrzest • stara się podtrzymywać swą więź z Chrystusem <p>17. Dlaczego aż tyle sakramentów?</p> <ul style="list-style-type: none"> – Przypomnienie znaczenia poszczególnych sakramentów w codzienności chrześcijanina. – Kształtowanie postawy współpracy z łaską otrzymywaną w sakramentach. <ul style="list-style-type: none"> • wymienia siedem sakramentów świętych • wymienia znaki towarzyszące poszczególnym sakramentom • omawia podział sakramentów i sposób ich udzielania • uzasadnia, że przyjmowanie kolejnych sakramentów umacnia i pogłębia osobistą więź chrześcijanina z Chrystusem • umacnia swoją więź z Chrystusem przez przyjmowania sakramentów i rozwijanie ich owoców <p>18. Bierzmowanie jako dopełnienie chrztu.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Pogłębione poznanie związku sakramentu bierzmowania z chrztem.
--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje postać Abrahama i wyjaśnia, dlaczego nazywamy go „ojcem wierzących” • wyjaśnia, że wiara polega na wyjściu poza granicę tego, co jest dla człowieka logiczne i zrozumiałe • pogłębia swoją wiarę nawiązując osobistą relację z Bogiem poprzez szczerą modlitwę i wnikliwą lekturę Pisma Świętego <p>19. Ojciec, a gdzie jest baranek – Izaak.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie przesłania biblijnej perykopy o ofierze Abrahama. – Wzmocnienie zaufania i wiary w Bożą miłość, w to, że w każdej sytuacji Bóg chce naszego dobra. • podaje, że Izaak był synem Abrahama • omawia tekst biblijny o ofierze Abrahama • wymienia owoce heroicznej wiary Abrahama • wyjaśnia sens próby wiary Abrahama • charakteryzuje postawę Abrahama wobec Boga w sytuacji próby • uzasadnia typiczne podobieństwo Izaaka do Jezusa • dostrzega Bożą miłość w sytuacjach trudnych • w ufnej modlitwie powierza Bogu swoje problemy <p>20. Jak masz na imię: Jakub czy Izrael?</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie prawdy, że Bóg oczekuje przemiany człowieka i ją wspiera. – Kształtowanie postawy ciągłej pracy nad sobą. • omawia okoliczności zmiany imienia Jakuba na Izrael • podaje przykłady działań Boga, które pomagają człowiekowi przemienić się na lepsze • wyjaśnia biblijne znaczenie zmiany imienia 	<ul style="list-style-type: none"> – Kształtowanie postawy aktywnego czuwania w oczekiwaniu na przyjście Chrystusa. • wskazuje miejsce Adwentu na schemacie roku liturgicznego i omawia jego znaczenie • wymienia tradycje i symbole adwentowe • podaje przykłady pieśni adwentowych • wyjaśnia sens i znaczenie tradycji i symboli adwentowych • interpretuje teksty biblijne zapowiadające przyjście Zbawiciela • aktywnie włącza się w rodzinne i parafialne przygotowania do świąt Bożego Narodzenia <p>19. Spotkanie z Jezusem Chrystusem, który umarł i zmartwychwstał.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie wydarzeń paschalnych jako podstawy wiary chrześcijan i szczytu roku liturgicznego. – Umocnienie wiary w zmartwychwstanie Chrystusa i pragnienia spotkania się z Nim. • wskazuje teksty biblijne i pozabiblijne mówiące o śmierci i zmartwychwstaniu Jezusa • podaje przykłady spotkań z Chrystusem po Jego zmartwychwstaniu • wskazuje wydarzenia paschalne na schemacie roku liturgicznego • charakteryzuje znaczenie spotkań z Chrystusem zmartwychwstałym dla wiary Jego uczniów • uzasadnia potrzebę liturgicznych spotkań z Chrystusem • aktywnie włącza się w przygotowanie liturgii Mszy Świętej lub innej celebracji i z zaangażowaniem w niej uczestniczy • stara się przeżywać liturgię jako osobiste spotkanie z Chrystusem zmartwychwstałym <p>20. Ten który zmartwychwstał wstąpił do nieba</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Kształtowanie odpowiedzialności za rozwój własnej wiary. • podaje definicję sakramentu bierzmowania • wyjaśnia związek sakramentu bierzmowania z chrztem • w oparciu o odpowiednie teksty biblijne (J 14,26; J 16,13-15; Dz 1-8) omawia rolę Ducha Świętego w swoim życiu • wskazuje sfery życia, w których należy podjąć pracę nad sobą, by dobrze przygotować się do sakramentu bierzmowania • interpretuje wybrane teksty liturgiczne odnoszące się do bierzmowania • odpowiedzialnie podejmuje decyzję przyjęcia sakramentu bierzmowania • dokonuje samooceny w dziedzinie wiedzy religijnej i duchowego rozwoju • wyraża pragnienie przyjęcia sakramentu bierzmowania <p>19. Ci którzy pomagają Duchowi Świętemu.</p> <p>Zadania szafarzy sakramentów.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie zadań stojących przed szafarzami sakramentów. – Budowanie przekonania o konieczności dobrego przygotowania do przyjęcia każdego z sakramentów. • podaje, że przygotowanie do przyjęcia sakramentów (w tym bierzmowania) obejmuje formację zarówno w zakresie wiedzy, jak i postaw (formacja duchowa) • określa odpowiedzialność szafarzy przed Bogiem za właściwe przygotowanie kandydatów do sakramentów • omawia sposoby przygotowania do poszczególnych
--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia konieczność samodyscypliny i pracy nad sobą • wytrwale pracuje nad sobą • w chwilach zmagania ze sobą prosi Boga o pomoc i błogosławieństwo <p>21. Dlaczego nas wyprowadziłeś z Egiptu? – Mojżesz.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie Mojżesza jako człowieka, który potrafi zaufać Bogu i iść za Jego głosem. – Kształtowanie postawy nadziei i zaufania Bogu w każdej sytuacji życiowej. <ul style="list-style-type: none"> • omawia sytuację Izraelitów w Egipcie i rolę Mojżesza w ich wyjściu z niewoli • określa sytuacje współczesnych zniewoleń człowieka • charakteryzuje postawę Mojżesza względem Boga i ludu izraelskiego • uzasadnia potrzebę nadziei i zaufania Bogu w przezwyciężaniu duchowych zniewoleń (złe przyzwyczajenia, nałogi) • potrafi odnieść doświadczenie wiary Mojżesza do swoich życiowych planów i oczekiwań • prezentuje postawę naśladowania Mojżesza we własnym życiu • wyraża chęć bycia człowiekiem wiary i nadziei na co dzień <p>22. Komu chcecie służyć? – Jozue.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie misji Jozuego. – Kształtowanie postawy odpowiedzialności za 	<p>aby dalej być obecnym.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Pogłębione poznanie prawdy o wniebowstąpieniu Jezusa. – Umocnienie wiary w bóstwo Jezusa i Jego stałą obecność wśród nas. <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje teksty biblijne mówiące o wniebowstąpieniu Jezusa • podaje czas (ilość dni) ukazywania się Zmartwychwstałego apostołom • interpretuje teksty biblijne mówiące o wniebowstąpieniu Jezusa • charakteryzuje sposoby obecności Chrystusa wśród nas • uzasadnia wartość życia „w obecności Chrystusa” • układa swój plan dnia (tygodnia) uwzględniając nieustanną, bliską obecność Chrystusa <p>21. Przyjdzie aby nas osądzić.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Pogłębione poznanie prawdy o Chrystusie Królu i sądzie ostatecznym. – Budzenie postawy czuwania w oczekiwaniu na powtórne przyjście Chrystusa. <ul style="list-style-type: none"> • wymienia rzeczy ostateczne człowieka • wskazuje teksty biblijne o powtórny przyjsciu Chrystusa (Mt 25,31-46; Łk 21,25-28.34-36) • podaje kryteria według których Chrystus będzie sędził ludzi • interpretuje tekst biblijny o końcu świata (Łk 21,25-28.34-36) wyjaśnia, dlaczego koniec świata dla jednych będzie przyczyną lęku a dla innych radością) • wyjaśnia, na czym polega królowanie Chrystusa • uzasadni, że wyrok wydany przez Chrystusa na sądzie ostatecznym jest konsekwencją działania człowieka w jego życiu • podejmuje codzienne decyzje w aspekcie wieczności 	<p>sakramentów</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega godne udzielanie i przyjmowanie sakramentów • podejmuje refleksję nad własną gotowością do podjęcia starań o przyjęcie sakramentu bierzmowania <p>20. Wyrazić niewyraźne. Znaki i obrzędy bierzmowania.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie i zrozumienie obrzędów sakramentu bierzmowania. – Kształtowanie postawy otwarcia na Boże działanie poprzez znaki sakramentalne. <ul style="list-style-type: none"> • podaje, kto i w jaki sposób udziela sakramentu bierzmowania • wymienia znaki sakramentu • wyjaśnia znaczenie znaków i gestów sakramentu bierzmowania • wyjaśnia, że pod widzialnym znakiem dokonuje się niewidzialna rzeczywistość • wyraża pragnienie przyjęcia darów Ducha Świętego w sakramencie bierzmowania <p>21. Różnica między kredytem na budowę domu, a samym domem. Dary i owoce Ducha Świętego.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie darów i owoców Ducha Świętego, zrozumienie łączącej je zależności. – Kształtowanie postawy otwarcia się na dary Ducha Świętego i troski o rozwój Jego owoców. <ul style="list-style-type: none"> • wymienia siedem darów oraz owoce Ducha Świętego • rozpoznaje, jakie dary Ducha otrzymał i jakie Jego owoce powinien szczególnie rozwijać • wyjaśnia zależność owocu od przyjęcia darów Ducha Świętego • uzasadnia potrzebę pracy nad rozwojem owoców
---	--	--

<p>podejmowane decyzje.</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia dokonania Jozuego • podaje cechy dobrego przewodnika (mentora), • podaje przykłady współczesnych postaci godnych naśladowania • charakteryzuje misję Jozuego • uzasadnia potrzebę posiadania doradcy w podejmowaniu dobrych decyzji • roztropnie wybiera doradców i przewodników • stara się być dobrym przykładem dla innych <p>23. Dlaczego człowiek wątpi?</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie prawdy, że wątpliwości religijne są naturalnym zjawiskiem/doświadczeniem w procesie rozwoju wiary. – Pomoc w przeżywaniu kryzysu wiary. <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje proroka Daniela jako wzór wytrwałości w wierze • wymienia owoce i trudności trwania w wierze na przykładzie proroka Daniela • podaje przykłady błędnych wyobrażeń o Bogu • opowiada, co pomogło prorokowi Danielowi trwać nieugięty przy Bogu • charakteryzuje podobieństwa (różnice) w postawie wiary proroka Daniela, św. Piotra i własnej • uzasadnia potrzebę ciągłego wyjaśniania rodzących się wątpliwości religijnych • wyraża chęć rozmowy o swoich wątpliwościach dotyczących wiary • szuka kompetentnych osób i odpowiedzi na rodzące się w nim pytania 	<p>22. Obowiązek, ale i przywilej. Udział we Mszy Świętej.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Pogłębione poznanie struktury Mszy Świętej. – Kształtowanie postawy świadomego i czynnego przeżywania Eucharystii. <ul style="list-style-type: none"> • wymienia główne części Mszy Świętej • podaje przykłady ludzi, dla których uczestnictwo w Eucharystii było największą wartością • formułuje argumenty za uczestnictwem w liturgii • charakteryzuje wpływ Eucharystii na życie ludzi, którzy z wielką wiarą w niej uczestniczą • świadomie i z przekonaniem włącza się w przygotowanie wspólnej liturgii • aktywnie uczestniczy we wspólnej liturgii <p>23. „Oto wielka tajemnica wiary”. Modlitwa Eucharystyczna.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie treści modlitw eucharystycznych. – Motywowanie do świadomego i głębokiego przeżywania liturgii eucharystycznej. <ul style="list-style-type: none"> • podaje, że są cztery Modlitwy Eucharystyczne • mówi z pamięci słowa konsekracji • wymienia za kogo i z kim modlimy się w Drugiej Modlitwie Eucharystycznej • wyjaśnia, dlaczego kapłan wypowiada słowa modlitwy w liczbie mnogiej • wyjaśnia treść poszczególnych aklamacji (czterech) • odpowiada na wezwania kapłana • z wiarą przyjmuje fakt przemiany chleba i wina w Ciało i Krew jako tajemnicę • modli się we wspólnocie z innymi podczas liturgii 	<p>Ducha w swoim życiu</p> <ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia konieczność współpracy z Duchem Świętym w rozwijaniu Jego darów • jest gotów do współdziałania z Duchem Świętym, aby rozwijać Jego owoce w swoim życiu • modli się do Ducha Świętego • angażuje się w prace dla dobra Kościoła i świata w swoim najbliższym otoczeniu. • potrafi rozpoznać obecność owoców Ducha Świętego w swoim życiu <p>22. Co daje bierzmowanie Kościołowi?</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie skutków i konsekwencji bierzmowania. – Kształtowanie postawy otwarcia na obecność i działanie Ducha Świętego w Kościele. <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia nazwę „bierzmowanie” • wymienia warunki otrzymania Ducha Świętego • pamięta i rozumie analizowane teksty biblijne i paragrafy KKK • wyjaśnia wartość sakramentu bierzmowania • interpretuje tekst Dz 8,14-24 • z zaangażowaniem włącza się w modlitwę o dobre przygotowanie do sakramentu bierzmowania i podejmuje w tym kierunku odpowiednie kroki <p>23. Dlaczego warto pokonywać wątpliwości w wierze? Grzechy przeciw Duchowi Świętemu.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie istoty grzechu przeciw Duchowi Świętemu. – Motywowanie do pokonywania trudności związanych z wiarą. <ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady trudności dotyczących wiary • wymienia grzechy przeciw Duchowi Świętemu
---	---	---

<p>24. Dlaczego trzynastka nie jest pechowa? Grzechy przeciw wierze.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Zrozumienie istoty zagrożeń wiary. – Kształtowanie krytycznej postawy wobec praktyk zagrażających wierze. • wskazuje proroka Eliasza, jako obrońcę wiary narodu wybranego w prawdziwego Boga (1 Krl 18,20-40) • wskazuje, co pogłębia wiarę w Boga, a co ją niszczy • określa praktyki przeciwne wierze w Boga (zabobon, bałwochwalstwo, wróżbiarstwo, magia) • wskazuje, co jest źródłem bałwochwalstwa i czarów • charakteryzuje religijność narodu wybranego w czasach Eliasza • uzasadnia, że Bóg jest prawdziwym Bogiem, który działa i wyzwala człowieka • wyjaśnia, na czym polega niebezpieczeństwo praktykowania magii i spirytyzmu • właściwie ocenia rzeczywistość, nazywając zło złem, a dobro dobrem • dokonuje oceny swojej postawy wiary • podejmuje działania pogłębiające wiarę <p>25. Niewzruszona wiara. Osobista relacja z Chrystusem.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Głębsze poznanie procesu rozwoju wiary. – Budowanie osobistej relacji z Chrystusem. • wymienia zadania Jeremiasza dane mu przez Boga • omawia wątpliwości Jeremiasza wobec powołania go przez Boga (Jer 1,6-7) • opowiada dialog Jeremiasza z Bogiem (Jr 20) • wymienia cechy dojrzałej wiary • charakteryzuje konsekwencję Jeremiasza w głoszeniu Bożego słowa pomimo porażek ze strony narodu • uzasadnia, że człowiek wypowiadając przed Bogiem 	<p>24. Na ile mogę zbliżyć się do Boga? Sakrament Eucharystii.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Głębsze poznanie motywu ustanowienia Eucharystii i sensu przyjmowania Komunii Świętej. – Budowanie głębokiej zażyłości z Chrystusem poprzez częste przyjmowanie Komunii Świętej. • wskazuje teksty biblijne dotyczące Eucharystii • podaje warunki przystąpienia do Komunii Świętej • na podstawie tekstów biblijnych wyjaśnia motywy ustanowienia przez Jezusa sakramentu Eucharystii • charakteryzuje przyjmowanie Komunii Świętej jako przejaw głębokiej zażyłości z Panem Jezusem • uzasadnia potrzebę częstej Komunii Świętej • rozwija swoją więź z Chrystusem poprzez życie sakramentalne <p>25. Z Jezusem i do Jezusa. Kult Najświętszego Serca Pana Jezusa.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie historii i znaczenia kultu Najświętszego Serca Pana Jezusa. – Zachęcenie do oddawania czci Jezusowemu Sercu w duchu wdzięczności i ekspiacji. • prezentuje główne przesłanie objawień Pana Jezusa św. Małgorzacie Alacoque • wymienia i omawia formy kultu Najświętszego Serca Jezusowego • podaje, kiedy obchodzimy uroczystość Najświętszego Serca Pana Jezusa • wyjaśnia potrzebę i sens poświęcenia się Boskiemu Sercu Jezusa • charakteryzuje współczesne przejawy znieważania Bożej miłości (niewdzięczność, brak poczucia grzechu, świętokradzka komunie) • uzasadnia ekspiacyjny charakter praktykowania 	<ul style="list-style-type: none"> • pamięta słowa Jezusa z Ewangelii Mk 3,28-29 • wyjaśnia, dlaczego grzechy przeciw Duchowi Świętemu zamykają drogę do nieba • wyraża pragnienie pogłębiania swojej wiary i unikania grzechów ciężkich • przyjmuje prawdę o istnieniu piekła <p>24. Wiara, która łączy, a nie dzieli. Ekumenizm.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie podobieństw i różnic chrześcijańskich wyznań. – Wzmocnienie poczucia przynależności do Kościoła katolickiego i odpowiedzialności za jedność chrześcijan. • definiuje pojęcie ekumenizmu • wymienia przyczyny podziału i podstawy jedności chrześcijan • podaje definicję pojęć: katolik, prawosławny, protestant • wymienia najbardziej znanych przedstawicieli ruchu ekumenicznego • podaje datę tygodnia modlitw o jedność • wskazuje perspektywy i granice ekumenizmu • omawia historię ruchu ekumenicznego • charakteryzuje postawy budujące i niszczące jedność • wyjaśnia i uzasadnia pojęcia interkomunii, sukcesji apostoelskiej, konieczności łaski Bożej do zbawienia, miejsca Pisma Świętego w życiu chrześcijanina • wyraża szacunek wobec inaczej wierzących • czuje się odpowiedzialny za jedność chrześcijan • uczestniczy w tygodniu modlitw o jedność <p>25. Co mówi Duch do Kościoła? Nowa Ewangelizacja.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie motywów i celów Nowej Ewangelizacji.
--	---	--

<p>swoje wątpliwości, nawiązuje z Nim głębszą relację</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, że trudności w wierze są elementem procesu rozwoju wiary i mogą stać się pomocą w pogłębieniu relacji z Bogiem • wyjaśnia proces rozwoju wiary • dba o rozwój swojej wiary • stara się podtrzymać i pogłębiać bliską relację z Chrystusem, w szczerzej modlitwie omawia z Nim swoje plany i decyzje 	<p>pierwszych piątków miesiąca</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyraża wdzięczność i cześć dla Serca Jezusowego, uczestnicząc w różnych formach Jego kultu • ofiaruje Bogu cierpienia fizyczne i duchowe jako wynagrodzenie za ludzkie grzechy 	<ul style="list-style-type: none"> – Zachęcenie do odnowienia osobistej więzi z Chrystusem i aktywnego dawania o Nim świadectwa. • określa pojęcie Nowej Ewangelizacji • podaje przykłady działań w ramach Nowej Ewangelizacji • uzasadnia, dlaczego świat potrzebuje Nowej Ewangelizacji • charakteryzuje nowe sposoby głoszenia Chrystusa • angażuje się w głoszenie dobrej nowiny swoim rówieśnikom
Korelacja z edukacją szkolną		
<p>Język polski: Teksty kultury – Biblia. Gatunki literackie; analiza i interpretacja tekstów. Muzyka: różnorodne funkcje muzyki użytkowej i artystycznej Historia: Starożytny Izrael i Egipt.</p>	<p>Język polski: Teksty kultury – Biblia. Muzyka: Uczeń gra lub śpiewa ze słuchu oraz z nut popularne melodie i tematy z literatury muzycznej, kanony i proste melodie dwugłosowe Historia: Cywilizacja rzymska; początki chrześcijaństwa.</p>	<p>Język polski: Teksty kultury – Biblia. Wiedza o społeczeństwie: Uczeń omawia problemy i perspektywy życiowe młodych Polaków; przedstawia wybrany problem społeczny ważny dla młodych mieszkańców swojej miejscowości i rozważa jego możliwe rozwiązania; podaje sposoby przeciwstawiania się przejawom nietolerancji.</p>

<p>IV. Kościół domowy</p> <p>26. Moja rodzina – mały Kościół. Rodzina kościołem domowym.</p> <p>Cele katechetyczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie katolickiej nauki o Kościele domowym. – Budzenie pragnienia realizacji idei Kościoła domowego we własnej rodzinie. <p>Wymagania szczegółowe – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcie Kościoła domowego • wskazuje elementy Kościoła domowego możliwe do realizacji we własnej rodzinie • opisuje zadania poszczególnych członków rodziny w 	<p>IV. Parafia, wspólnota, ruch</p> <p>26. Moja parafia i jej historia.</p> <p>Cele katechetyczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie historii i aktualnego życia własnej parafii. – Zachęcenie do większego zaangażowania w życie parafii. <p>Wymagania szczegółowe – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcie parafii i podaje kto do niej przynależy • rozpoznaje kapłanów pracujących w miejscowej parafii oraz podaje ich imiona i nazwiska • wymienia dobra materialne i duchowe z których korzysta w parafii (ofiarowane przez wiernych w 	<p>IV. Kościół powszechny</p> <p>26. Kto założył Kościół? Obrazy biblijne Kościoła.</p> <p>Cele katechetyczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie etapów powstawania Kościoła i jego biblijnych obrazów. – Kształtowanie odpowiedzialności za wspólnotę Kościoła. <p>Wymagania szczegółowe – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje na podstawie tekstów biblijnych etapy ustanowienia Kościoła • charakteryzuje rolę Jezusa w powstaniu Kościoła
--	---	---

<p>realizowaniu idei Kościoła domowego</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje rodzinę chrześcijańską jako Kościół domowy • podejmuje starania, by realizować w swej rodzinie idee Kościoła domowego <p>27. Wzrastać w latach i w wierze?</p> <ul style="list-style-type: none"> – Głębsze poznanie zasad wychowania religijnego (chrześcijańskiego). – Umocnienie przekonania o wartości i potrzebie wychowania religijnego. • wymienia praktyki religijne chrześcijanina • podaje przykłady modlitw z wczesnego dzieciństwa oraz teksty, którymi modli się obecnie, • wymienia różnice w pojmowaniu Boga przez małe dziecko i gimnazjalistę • wskazuje różnice między wychowaniem religijnym a świeckim • omawia przeszkody, utrudniające religijne wychowanie • charakteryzuje zmiany w modlitwie młodego człowieka, • charakteryzuje rozwój obrazu Boga od dzieciństwa do lat młodzieńczych, • charakteryzuje sposób życia człowieka o religijnym wychowaniu • uzasadnia wartość i potrzebę chrześcijańskiego wychowania • z przekonaniem wypełnia praktyki religijne <p>28. Kiedyś spotkam się z chorobą i niedołążnością.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie zadań chrześcijańskiej rodziny wobec chorych i starszych jej członków. 	<p>historii)</p> <ul style="list-style-type: none"> • opowiada historię swojego kościoła parafialnego • wyraża więź ze swoją parafią • modli się z wdzięcznością za żyjących i zmarłych ofiarodawców na rzecz parafii • z zaangażowaniem podejmuje działania na rzecz parafii oraz inspirowanie do nich swoich kolegów <p>27. Moja diecezja.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie struktury, zasięgu terytorialnego i historii swojej diecezji. – Pogłębienie więzi z własną diecezją. • podaje definicję sanktuarium, diecezji, seminarium • podaje nazwę swojej diecezji oraz imię i nazwisko jej biskupa • wskazuje, gdzie jest katedra i seminarium duchowne • wymienia najważniejsze sanktuaria swojej diecezji • omawia najważniejsze wydarzenia z historii swojej diecezji • wyjaśnia rolę sanktuariów w życiu społecznym i narodowym • chętnie bierze udział w pielgrzymce do wybranego sanktuarium • dzieli się przeżyciami związanymi z pobytem w sanktuarium <p>28. Gdy potrzebuję innych to... Ruchy i wspólnoty w Kościele.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie grup, ruchów i wspólnot działających na terenie parafii. – Zachęcenie do włączenia się w działalność wybranej grupy. • wymienia grupy, ruchy i wspólnoty działające na terenie parafii 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje biblijne obrazy Kościoła • wyjaśnia, co to znaczy, że Kościół jest wspólnotą • określa swoje miejsce i rolę w Kościele • utożsamia się ze wspólnotą Kościoła • prezentuje postawę odpowiedzialności za Kościół, włącza się w dzieło ewangelizacji, w działalność charytatywną, bierze czynny i pełny udział w liturgii <p>27. W jaki Kościół wierzę? Przymioty Kościoła.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Głębsze poznanie nauki o jednym, świętym, powszechnym i apostołskim Kościele. – Pogłębienie poczucia odpowiedzialności za Kościół. • wymienia podstawowe prawdy o Kościele • mówi z pamięci tekst <i>Credo</i> • wyjaśnia, co to znaczy, że Kościół jest jeden, święty, powszechny i apostołski • uzasadnia, dlaczego każdy katolik jest odpowiedzialny za Kościół • potrafi graficznie lub opisowo wyrazić wskazane teksty z KKK • z zaangażowaniem modli się za Kościół • przejawia troskę o Kościół w aspekcie jego przymiotów <p>28. Kto w kościele jest ważniejszy? Hierarchia Kościoła.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie hierarchicznej struktury Kościoła. – Umocnienie więzi z Kościołem i jego pasterzami. • wyjaśnia nazwę „hierarchiczna struktura Kościoła” • wymienia zadania, jakie Bóg powierzył hierarchom Kościoła • podaje nazwiska biskupów swojej diecezji • wyjaśnia pojęcia: Stolica Apostolska, papież, kuria
---	---	---

<ul style="list-style-type: none"> – Kształtowanie poczucia odpowiedzialności za los chorych i starszych członków rodziny. • określa wartość i sens cierpienia • określa, że obowiązkiem rodziny jest zapewnienie troskliwej opieki, również duchowej, nad chorymi i starszymi jej członkami • wymienia posługi (pielęgnacyjne, medyczne i duchowe) świadczone wobec osób chorych i starszych • wymienia instytucje wspierające rodzinę w wypełnianiu jej obowiązku wobec osób chorych i starszych i wie, jak się z nimi skontaktować • uzasadnia obowiązek opieki nad chorymi i starszymi członkami rodziny • układa modlitwę w intencji chorych • potrafi wykonać podstawowe czynności pielęgnacyjne, udzielić pierwszej pomocy, wezwać pogotowie i kapłana • troszczy się o sferę duchową osób chorych i starszych w swojej rodzinie <p>29. Szczególne kartki z kalendarza. Okresy roku liturgicznego.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie wymowy poszczególnych okresów i świąt w roku liturgicznym. – Kształtowanie postawy świadomego i zaangażowanego przeżywania roku liturgicznego. • wymienia okresy roku liturgicznego • wymienia święta nakazane przez Kościół i podaje ich daty • wymienia święta, które nie posiadają stałej daty • charakteryzuje poszczególne okresy liturgiczne w oparciu o KKK • interpretuje schemat roku liturgicznego 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje działalność wybranych grup • uzasadnia potrzebę i wartość przynależności do rówieśniczych grup o charakterze religijnym • dokonuje wyboru grupy, w której czułby się dobrze i mógłby się rozwijać emocjonalnie i duchowo • angażuje się w działalność wybranej grupy <p>29. Jak ubiera się święty?</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie życia zakonnego, rodzinnego i samotnego jako różnych form realizacji powszechnego powołania do świętości. – Uwrażliwienie na różnorodność form pełnienia woli Bożej. <ul style="list-style-type: none"> • wymienia różne formy życia poświęconego Bogu • definiuje pojęcia: świecki i konsekrowany • interpretuje słowa Chrystusa i Kościoła wzywające do życia konsekrowanego • wyraża zainteresowanie formą życia poświęconego Bogu • modli się za różne stany w Kościele • poszukuje własnej drogi życiowej <p>30. Czy ksiądz jest ważniejszy od ministranta? Apostolstwo świeckich.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie i przyjęcie prawdy, że każdy jest odpowiedzialny za zbawienie swoje i bliźnich. – Zachęcenie do zaangażowania w życie Kościoła i szczerą troskę o drugiego człowieka. • wymienia posługi kapłana oraz funkcje, jakie mogą pełnić w Kościele ludzie świeccy • wskazuje, że celem posługi kapłana, jak i apostołstwa świeckich jest zbawienie własne i pomoc w zbawieniu innych ludzi • uzasadnia potrzebę apostołstwa świeckich 	<p>rzymska, nuncjusz, konferencja episkopatu, metropolia, metropolita, diecezja, biskup, parafia, proboszcz.</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje poszczególne stopnie w hierarchii Kościoła • wyjaśnia, czego dotyczy nieomylność papieża i kolegium biskupów na soborze powszechnym • rozpoznaje na zdjęciu biskupów swojej diecezji oraz kapłanów pracujących w parafii • ocenia krytycznie potoczne opinie na temat hierarchii Kościoła • w modlitwie wyraża troskę o biskupów i kapłanów • szanuje swoich pasterzy i dba o ich dobre imię • angażuje się w prace na rzecz parafii <p>29. Kim jest chrześcijanin? Wyznania chrześcijańskie.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie podobieństw i różnic poszczególnych wyznań chrześcijańskich. – Pogłębienie identyfikacji z własnym wyznaniem oraz ekumenicznej relacji do innych. • wymienia wyznania chrześcijańskie • podaje daty podziałów chrześcijaństwa • charakteryzuje podobieństwa i różnice poszczególnych wyznań (katolicyzm, prawosławie, protestantyzm, anglikanizm, starokatolicyzm) • omawia historię, perspektywy i granice ekumenizmu • uzasadnia konieczność działań ekumenicznych • wyraża szacunek wobec innych wyznań • aktywnie uczestniczy w modlitwie o jedność chrześcijan <p>30. Dlaczego łaska Boża do zbawienia jest koniecznie potrzebna?</p>
---	--	---

<ul style="list-style-type: none"> • przyporządkowuje poszczególnym okresom roku liturgicznego właściwe im obrzędy liturgiczne i paraliturgiczne • interpretuje wybrane teksty liturgiczne związane z poszczególnymi okresami i świętami • wyraża przekonanie o potrzebie świętowania dni świątecznych • wyraża przekonanie o potrzebie zachowania tradycji związanych z poszczególnymi okresami roku liturgicznego <p>30. Na co poświęcić czas w niedzielę?</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie chrześcijańskiej i społecznej wartości świętowania niedzieli – Dnia Pańskiego. – Kształtowanie odpowiedzialności za chrześcijański charakter świętowania niedzieli. • wymienia elementy chrześcijańskiego świętowania niedzieli • podaje, że świętowanie niedzieli jest religijnym obowiązkiem chrześcijanina • na podstawie wybranych tekstów biblijnych wyjaśnia, że niedziela jest dla chrześcijanina dniem świętym • uzasadnia, że robienie zakupów w niedzielę jest naruszeniem Bożego przykazania • krytycznie ocenia przypadki naruszania prawa do niedzielnego odpoczynku • dba o chrześcijański wymiar świętowania niedzieli <p>31. Jak świętować? Świętowanie w rodzinie.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie sensu świętowania rodzinnych uroczystości. – Kształtowanie odpowiedzialności za umacnianie rodzinnych więzi. • wymienia okoliczności rodzinnych spotkań 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje wzajemne relacje członków Kościoła • określa swoje miejsce w Kościele • angażuje się w życie Kościoła • wyraża troskę o zbawienie własne i innych <p>31. Jak spotkać żywego Jezusa? Obecność Chrystusa w liturgii.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie istoty liturgii Kościoła i sposobów obecności w niej Chrystusa. – Uwrażliwienie na obecność Chrystusa w liturgii i zachęcenie do czynnego w niej udziału. • definiuje pojęcie liturgii Kościoła • wymienia sposoby obecności Chrystusa w liturgii • charakteryzuje działanie Boga i człowieka w liturgii • uzasadnia, że uczestnicząc w liturgii spotykamy Chrystusa zmartwychwstałego • angażuje się w przygotowanie liturgii Mszy Świętej • wyraża pragnienie spotkania się z Chrystusem przez świadome i czynne uczestnictwo w liturgii Kościoła <p>32. Komu potrzebne jest chodzenie do kościoła?</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie uczestnictwa w liturgii jako potrzeby serca i obowiązku chrześcijanina. – Utwierdzenie przekonania o konieczności systematycznego uczestnictwa w Mszy Świętej i innych formach liturgii Kościoła (sakramenty, celebracje słowa Bożego). • wymienia różne formy liturgii Kościoła • formułuje argumenty za uczestnictwem w liturgii • uzasadnia, że do życia prawdziwie chrześcijańskiego konieczna jest stała więź z Chrystusem • wyraża pragnienie podtrzymywania i ciągłego odnawiania więzi z Chrystusem poprzez życie sakramentalne 	<ul style="list-style-type: none"> – Głębsze poznanie prawdy o konieczności łaski Bożej do zbawienia. – Kształtowanie postawy otwarcia na działanie łaski Bożej • określa pojęcie łaski Bożej • wymienia warunki i sposoby przyjęcia przez człowieka łaski Bożej • wyjaśnia prawdę wiary o konieczności łaski Bożej do zbawienia • charakteryzuje współpracę człowieka z łaską Bożą na drodze Ośmiu Błogosławieństw • w ufnej modlitwie prosi Boga o Jego łaskę • wyraża gotowość przyjęcia i współpracy z łaską Bożą <p>31. Z kim rozmawiam w kościele? Liturgia słowa.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Głębsze poznanie liturgii jako dialogu Boga z człowiekiem. – Kształtowanie postawy otwartości na słowo Boże. • wymienia i omawia elementy liturgii słowa • charakteryzuje liturgię jako dialog Boga z człowiekiem • omawia sposoby odpowiedzi człowieka na słowo Boże • układa wezwania modlitwy wiernych • w skupieniu słucha słowa Bożego • angażuje się w przygotowanie komentarzy, czytań, modlitwy wiernych • wyraża gotowość pełnej odpowiedzi na słowo Boże i aktualizuje je w swoim życiu <p>32. Kiedy się zęgnąć, a kiedy siedzieć? Znaki, symbole, postawy liturgiczne.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Głębsze poznanie wymowy znaków, symboli i
---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • podaje daty najważniejszych rodzinnych uroczystości (rocznice, imieniny...) • wymienia chrześcijańskie elementy świętowania (Msza Święta, wspólna modlitwa, obecność kapłana, rocznicowa pielgrzymka...) • uzasadnia potrzebę wspólnego świętowania • układa plan świętowania rodzinnej uroczystości uwzględniając jej chrześcijański charakter • w ufnej modlitwie powierza Bogu swoich bliskich, szczególnie w dni, które są dla nich ważne <p>32. Spotkanie w godzinie apelu. Apel Jasnogórski.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie sensu modlitewnej łączności Polaków z Jasną Górą – duchową stolicą Polski. – Kształtowanie poczucia duchowej więzi Narodu i potrzeby wspólnej modlitwy za przyczyną Pani Jasnogórskiej. <ul style="list-style-type: none"> • podaje treść i godzinę wspólnego odmawiania Apelu Jasnogórskiego • mówi (śpiewa) z pamięci Apel Jasnogórski • omawia historię cudownego obrazu Matki Bożej Częstochowskiej • wyjaśnia znaczenie jasnogórskiego sanktuarium dla Polaków • uzasadnia wartość modlitewnej jedności w godzinie Apelu • potrafi odnaleźć na odbiorniku radiowym stacje transmitujące Apel Jasnogórski • zachęca bliskich do wspólnego odmawiania Apelu <p>33. Modlitwa w rodzinie i z rodziną.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie wartości wspólnej modlitwy w rodzinie. – Zachęcenie do pogłębiania więzi rodzinnych poprzez wspólną modlitwę. 	<p>33. Gromadzić się by rozważyć Słowo Pana.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie cykli czytań mszalnych w ciągu roku liturgicznego. – Utwierdzenie przekonania, że czytane w liturgii teksty biblijne są kierowanym do nas słowem Boga. <ul style="list-style-type: none"> • podaje, że liturgia słowa jest częścią Mszy Świętej, może też być odrębną celebracją • podaje, co zawiera i do czego służy lekcjonarz • wymienia i omawia cykle czytań mszalnych (dwuletni cykl na dni powszednie i trzyletni na niedziele) • uzasadnia, że czytane i rozważane podczas liturgii teksty biblijne są kierowanym do nas słowem Boga • potrafi posługiwać się lekcjonarzem • wyjaśnia znaczenie kreślonych na czole, ustach i sercu krzyżyków przed czytaniem Ewangelii • z szacunkiem i uwagą słucha słowa Bożego <p>34. Jakość wspólnoty, a jakość mojej modlitwy.</p> <p>Pismo Święte w życiu chrześcijanina.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie modelu Kościoła jako wspólnoty wspólnot, których życie kształtuje słowo Boże. – Wprowadzenie do wspólnotowej i indywidualnej lektury Pisma Świętego <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie wspólnoty • charakteryzuje Kościół jako wspólnotę wspólnot • podaje przykłady wspólnotowej lektury Pisma Świętego • omawia schemat biblijnego spotkania w ramach wybranej wspólnoty • wyjaśnia związek życia chrześcijanina z rozważanym we wspólnocie lub indywidualnie słowem Bożym • uczestniczy w spotkaniach grupy rozważającej słowo Boże • zachęca rodziców i rodzeństwo do rodzinnej lektury 	<ul style="list-style-type: none"> postaw liturgicznych. – Kształtowanie postawy świadomego w zaangażowanego uczestnictwa w liturgii. <ul style="list-style-type: none"> • wymienia podstawowe znaki i symbole liturgiczne • interpretuje znaki, symbole liturgiczne oraz postawy występujące podczas liturgii • przyporządkowuje poszczególne znaki, symbole i postawy liturgiczne do odpowiednich momentów Mszy Świętej • okazuje należyłą cześć przedmiotom kultu religijnego • poprawnie i z szacunkiem wykonuje gesty liturgiczne <p>33. Świat z perspektywy nieba. Eucharystia w centrum liturgii i życia.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Głębsze poznanie Eucharystii jako centrum liturgii i życia chrześcijanina. – Kształtowanie postawy świadomego w zaangażowanego uczestnictwa w Eucharystii. <ul style="list-style-type: none"> • wymienia i omawia elementy liturgii eucharystycznej • wyjaśnia symbolikę darów niesionych do ołtarza i ich związek z codziennym życiem chrześcijanina • wymienia sakramenty, które udzielane są podczas Mszy Świętej • uzasadnia związek pozostałych sakramentów z Eucharystią • z zaangażowaniem włącza się w przygotowanie obrzędów liturgii eucharystycznej i aktywnie w niej uczestniczy • wyraża troskę o potrzeby wspólnoty Kościoła <p>34. Tajemnicza łączność trzech rzeczywistości Kościoła. Kościół pielgrzymujący, cierpiący i chwalebny.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Głębsze poznanie prawdy o obcowaniu świętych
--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • wymienia modlitwy, których nauczył się w rodzinie • podaje różne określenia modlitwy • podaje przykłady rodzin, których świętość budowała się na wspólnej modlitwie • omawia propozycje zorganizowania wspólnej modlitwy w swojej rodzinie • prezentuje rodzinie własną propozycję wspólnej modlitwy <p>34. Świadek wiary mojej rodziny.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie apostolskiego wymiaru życia chrześcijańskiej rodziny. – Kształtowanie apostolskiej postawy w rodzinie i przez rodzinę. <ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady świadczenia o Chrystusie w ramach rodziny • wymienia możliwości rodzinnego świadczenia o Chrystusie wobec innych ludzi • na podstawie tekstów biblijnych i nauczania Kościoła uzasadnia konieczność apostolskiego zaangażowania chrześcijańskich rodzin • chętnie spełnia czynki miłości oraz praktyki religijne, dając tym dobry przykład dla swoich bliskich • angażuje się w działalność grup religijnych na terenie swojej parafii oraz zachęca do tego rodziców i rodzeństwo <p>35. Kościół – dom duchowy.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Głębsze rozumienie Kościoła jako „domu duchowego”. – Budowanie trwałych więzi z Kościołem oraz poczucia odpowiedzialności za stan kościoła materialnego. <ul style="list-style-type: none"> • podaje, z jakich okazji ludzie przychodzą do kościoła 	<p>Pisma Świętego</p> <ul style="list-style-type: none"> • podejmuje samodzielne próby rozmowy ze słowem Bożym <p>35. Po co jest piękno? Sztuka sakralna.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie roli sztuki sakralnej w liturgii Kościoła. – Kształtowanie wrażliwości na piękno oraz umiejętności odbioru duchowego przesłania zawartego w sztuce sakralnej. <ul style="list-style-type: none"> • wymienia najbardziej znane dzieła sztuki religijnej (z zakresu architektury, malarstwa, rzeźby, muzyki) • rozpoznaje elementy sztuki sakralnej w swojej świątyni • podaje przykłady motywów biblijnych w sztuce • charakteryzuje motywy powstawania religijnych dzieł sztuki • uzasadnia potrzebę dbałości o wystrój świątyni • wyjaśnia rolę sztuki sakralnej w liturgii Kościoła • interpretuje wybrane dzieło sztuki sakralnej • wyraża szacunek wobec dzieł sztuki sakralnej • kształtuje w sobie wrażliwość na piękno 	<ul style="list-style-type: none"> oraz o znaczeniu Eucharystii dla ziemskiego i wiecznego życia człowieka. – Umocnienie i pogłębienie wiary w duchową łączność Kościoła pielgrzymującego, cierpiącego i chwalebego <ul style="list-style-type: none"> • wymienia i określa trzy rzeczywistości Kościoła (pielgrzymujący, cierpiący i chwalebny) • wyjaśnia znaczenie Eucharystii dla budowania jedności Kościoła w wymiarze doczesnym i wiecznym • z wiarą przyjmuje Komunię Świętą ofiarując ją za żywych i umarłych członków Kościoła <p>35. Maryja Matka Pięknej Miłości.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie roli Maryi w historii zbawienia i uzasadnienie Jej kultu. – Pogłębienie osobistej pobożności maryjnej. <ul style="list-style-type: none"> • wymienia najbardziej znane tytuły Maryi • wymienia uroczystości i święta maryjne oraz miesiące jej poświęcone • podaje przykłady kultu maryjnego w różnych krajach • wskazuje w Piśmie Świętym teksty wprost mówiące o Maryi i odnoszące się do Niej proroctwa • interpretuje biblijne teksty dotyczące Maryi • charakteryzuje postawę Maryi wobec Bożego słowa • uzasadnia bogactwo maryjnego kultu na całym świecie • aktywnie uczestniczy w przygotowaniach i obchodach maryjnego święta
--	--	---

<ul style="list-style-type: none"> • wymienia ważne wydarzenia, które przeżywał w kościele • interpretuje teksty biblijne, mówiące o Kościele jako „domu duchowym” • charakteryzuje rolę Kościoła i znaczenie kościoła materialnego w życiu swojej rodziny • uzasadnia potrzebę więzi z kościołem parafialnym oraz troski o jego stan materialny i wystrój • uczestniczy w Mszach Świętych zamawianych przez rodzinę, przyjaciół, sąsiadów, klasę... • aktywnie włącza się w przygotowanie uroczystości i okazjonalnych imprez na terenie kościoła (dekoracje, żłóbek, Grób Pański, ołtarze na Boże Ciało, festyny itp.) 		
Korelacja z edukacją szkolną		
<p>Muzyka: Uczeń gra lub śpiewa ze słuchu oraz z nut pieśni historyczne, patriotyczne, ludowe oraz popularne melodie i tematy z literatury muzycznej, kanony i proste melodie dwugłosowe</p> <p>Plastyka: Tworzenie wypowiedzi - ekspresja przez sztukę.</p> <p>Wiedza o społeczeństwie: Życie społeczne. Uczeń podaje przykłady zbiorowości, grup, społeczności i wspólnot; charakteryzuje rodzinę i grupę rówieśniczą jako małe grupy; rozpoznaje role społeczne, w których występuje, oraz związane z nimi oczekiwania; podaje sposoby przeciwstawiania się przejawom nietolerancji</p> <p>Biologia: Stan zdrowia i choroby. Podstawowe zasady higieny i pielęgnacji chorego.</p> <p>Wychowanie do życia w rodzinie: Odpowiedzialność wszystkich za atmosferę panującą w rodzinie. Wpływ sposobu spędzania wolnego czasu (w tym korzystania ze środków masowego przekazu) na człowieka.</p>	<p>Język polski: Teksty kultury – Biblia.</p> <p>Muzyka, Plastyka: Analiza i interpretacja tekstów kultury - recepcja sztuki sakralnej.</p> <p>Historia: Dzieje własnej diecezji i parafii. Obiekty architektury i sztuki różnych epok we własnym regionie.</p> <p>Wiedza o społeczeństwie: Podstawowe umiejętności życia w grupie. Uczeń stosuje zasady komunikowania się i współpracy w grupie. Życie społeczne. Uczeń podaje przykłady zbiorowości, grup, społeczności i wspólnot; charakteryzuje rodzinę i grupę rówieśniczą jako małe grupy; rozpoznaje role społeczne, w których występuje, oraz związane z nimi oczekiwania; podaje sposoby przeciwstawiania się przejawom nietolerancji</p> <p>Geografia: Znajomość własnego regionu.</p> <p>Wychowanie do życia w rodzinie: Relacje międzyosobowe i ich znaczenie. Zachowania asertywne.</p>	<p>Język polski: Teksty kultury – Biblia.</p> <p>Muzyka, Plastyka: Analiza i interpretacja tekstów kultury - recepcja sztuki.</p> <p>Historia: Narodziny chrześcijaństwa; Bizancjum i Kościół wschodni. Uczeń lokalizuje w czasie i przestrzeni cesarstwo bizantyjskie; wyjaśnia przyczyny i skutki rozłamu w Kościele w XI w. Rozłam w Kościele zachodnim.</p> <p>Wiedza o społeczeństwie: Umiejętności życia w grupie.</p> <p>Geografia: Wybrane regiony świata – miejsca kultu maryjnego.</p> <p>Wychowanie do życia w rodzinie: Relacje międzyosobowe i ich znaczenie.</p>

<p>V. Ojczyzna</p> <p>36. Potrzebna pamięć, żeby zachować tożsamość. Cele katechetyczne: – Poznanie związku patriotyzmu ze znajomością historii własnej Ojczyzny. – Poglębenie i wzmocnienie poczucia tożsamości narodowej.</p> <p>Wymagania szczegółowe – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa, czym jest i jak się wyraża patriotyzm • wymienia najważniejsze wydarzenia z historii Polski, z których możemy być dumni • podaje przykłady naszych narodowych bohaterów • charakteryzuje wartości, dla których Polacy oddawali życie • uzasadnia religijną wartość miłości Ojczyzny • wyraża pragnienie życia według wartości patriotycznych • wzmacnia poczucie polskości w codziennym życiu <p>37. Dlaczego chrzest Polski nie był stratą a zyskiem? – Przypomnienie i pogłębienie wiadomości na temat chrztu Polski, misji św. Wojciecha oraz Zjazdu Gnieźnieńskiego. – Zrozumienie wpływu tych wydarzeń na rozwój państwa polskiego oraz ich znaczenia dla Kościoła w Polsce. – Kształtowanie postawy dobrego chrześcijanina i obywatela.</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje datę chrztu Mieszka I oraz imię jego żony • przedstawia motywy osobiste i polityczne przyjęcia chrztu przez Mieszka I • wymienia pierwsze biskupstwa na ziemiach polskich 	<p>V. Europa</p> <p>36. Chrześcijaństwo a świat antyczny. Cele katechetyczne: – Poznanie wyzwań, jakie stanęły przed chrześcijaństwem w zetknięciu z kulturą antyczną grecką i rzymską. – Kształtowanie otwartej (i krytycznej) postawy wobec wartości obecnych w pozachrześcijańskich kręgach kulturowych .</p> <p>Wymagania szczegółowe – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady zetknięcia się św. Pawła z kulturą grecką i rzymską • definiuje pojęcie inkulturacji • na podstawie wypowiedzi Jana Pawła II podaje przykłady współczesnych „areopagów” • charakteryzuje postawę św. Pawła wobec przejawów kultury greckiej i rzymskiej • omawia problemy związane z inkulturacją chrześcijaństwa w pierwszych wiekach • wyraża szacunek dla ludzi o innych poglądach • pogłębia własną wiarę, szuka wyjaśnienia napotkanych trudności • odważnie przyznaje się do Chrystusa i Kościoła w każdym środowisku <p>37. Chrystianizacja Europy. – Poznanie etapów tworzenia się europejskiej cywilizacji oraz znaczenia chrześcijaństwa w tym procesie. – Kształtowanie przekonania o potrzebie obrony wartości chrześcijańskich, na których zbudowana jest europejska cywilizacja.</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia najwcześniejszych misjonarzy niosących 	<p>V. Świat</p> <p>36. Prześladowanie pierwszych chrześcijan. Cele katechetyczne: – Poznanie prawdy o początkach chrześcijaństwa. – Kształtowanie postawy wdzięczności Bogu za świadectwo wiary pierwszych chrześcijan.</p> <p>Wymagania szczegółowe – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia męczenników, o których jest mowa w Dziejach Apostolskich i w późniejszych źródłach historycznych • wymienia żydowskich i rzymskich prześladowców chrześcijan pierwszych wieków • wskazuje źródła odnoszące się do początków chrześcijaństwa oraz starożytnych prześladowań chrześcijan, • omawia misyjną działalność apostołów • wyjaśnia przyczyny niechęci Żydów do chrześcijan w I w. • charakteryzuje postawę chrześcijan-męczenników (I-IV w.) • opisuje rozwój chrześcijaństwa w warunkach prześladowań • wyraża zainteresowanie życiem pierwszych chrześcijan • podejmuje refleksję nad swoją relacją do Chrystusa w kontekście misyjnego zaangażowania i męczeństwa pierwszych chrześcijan • włącza się w dzieło misyjne Kościoła przez modlitwę i wsparcie materialne <p>37. Sprawy robotników. Narodziny katolickiej nauki społecznej. – Poznanie istotnych punktów katolickiej nauki</p>
--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje życie i działalność misyjną św. Wojciecha • podaje datę liturgicznego święta św. Wojciecha • wyjaśnia znaczenie chrztu Polski dla dalszych jej dziejów • uzasadnia doniosłość zjazdu gnieźnieńskiego • uzasadnia znaczenie obchodów Tysiąclecia chrztu Polski i zjazdu w Gnieźnie dla budowania zjednoczonej Europy • wyraża zainteresowanie historią kraju w aspekcie drogi chrześcijańskiej • samodzielnie poszukuje źródeł dla lepszego zrozumienia wydarzeń sprzed tysiąca lat oraz ich znaczenia dla współczesności, wykazując w tym zakresie dociekliwość poznawczą • prezentuje postawę patriotyzmu i szacunku dla historii ojczystej <p>38. Korona i Krzyż czyli spór o św. Stanisława.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie aktualnego stanu badań na temat konfliktu króla Bolesława Śmiałego z biskupem krakowskim Stanisławem. – Kształtowanie postawy szacunku i czci dla biskupa Stanisława jako świętego i męczennika. • podaje fakty z życia św. Stanisława i datę jego śmierci • relacjonuje wpływ męczeńskiej śmierci św. Stanisława na późniejsze zjednoczenie kraju • podaje datę liturgicznego wspomnienia św. Stanisława • charakteryzuje konflikt pomiędzy biskupem Stanisławem a królem Bolesławem Śmiałym • wyjaśnia rozbieżności w historycznych ocenach tego konfliktu • uzasadnia, dlaczego św. Stanisław należy do głównych patronów Polski • stara się naśladować męstwo i bezkompromisowość 	<p>Ewangelię w różnych częściach Europy</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje w zarysie kolejność chrystianizacji poszczególnych ludów i terytoriów Europy • charakteryzuje działalność ewangelizacyjną pierwszych misjonarzy • opisuje przemiany cywilizacyjne związane z wprowadzeniem chrześcijaństwa • uzasadnia wartość chrześcijańskich zasad w kształtowaniu się i rozwoju europejskich społeczeństw • krytycznie odnosi się do wypowiedzi odrzucających chrześcijańskie wartości (oparte na dekalogu i Ewangelii) <p>38. Św. Benedykt i benedyktyni.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie życiorysu i działalności św. Benedykta oraz najbardziej charakterystycznych cech zakonu benedyktynów. – Pobudzenie do poszukiwania w swoim życiu wartości i życia zgodnego z tymi wartościami. • definiuje pojęcia: monastycyzm, reguła zakonna, benedyktyni • prezentuje koleje życia św. Benedykta z Nursji • podaje znaczenie sentencji „ora et labora” • charakteryzuje benedyktyńską regułę zakonną, ukazując jej aktualność dla współczesnego człowieka • omawia zakonne życie benedyktynów • uzasadnia wybór św. Benedykta na głównego patrona Europy • omawia wpływ św. Benedykta i benedyktynów na rozwój cywilizacji i kultury Europejskiej • wyjaśnia zaangażowanie chrześcijan w tworzenie kultury • wyraża troskę o swój rozwój duchowy przez modlitwę i pracę 	<p>społecznej i najważniejszych problemów społecznych XIX i XX w.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Świadomość wpływu katolickiej nauki społecznej na życie społeczeństw. – Budzenie troski o prawa każdego człowieka i całych społeczeństw. • wymienia encykliki społeczne XIX i XX w. oraz podaje ich autorów • omawia najważniejsze problemy społeczne XIX i XX w. • wyjaśnia pojęcia: rewolucja, modernizm, katolicki ruch społeczny • potrafi ocenić stanowisko papieża wobec ideologii marksistowskiej • charakteryzuje działania katolickiego ruchu społecznego w ostatnich latach XIX w. • wyraża odpowiedzialność za dobro społeczności, w których żyje • respektuje prawa człowieka, wyraża sprzeciw wobec ich naruszania • prezentuje krytyczną postawę wobec ideologii niezgodnych z wiarą katolicką <p>38. Wiara i rozum – dwa skrzydła ducha ludzkiego.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie prawdy, że teza konfliktu nauki i wiary jest nieprawdziwa. – Budzenie pragnienia poszukiwania Boga wiarą i rozumem. • podaje argumenty, że człowiek może poznać Boga za pomocą rozumu (KKK 35-38) • wykazuje, że Bóg jest dawcą zarówno wiary jak i rozumu • podaje przykłady wykorzystania osiągnięć nauki
---	---	--

<p>św. Stanisława w walce ze złem</p> <ul style="list-style-type: none"> • staje w obronie pokrzywdzonych • oddaje cześć Patronowi Polski przez udział w liturgii w dniu jego święta <p>39. Królewskie insygnia z drewna i skóry.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie historii chrześcijaństwa w Polsce za Jagiellonów. – Budzenie chęci naśladowania cnót królowej Jadwigi w codziennym życiu. <ul style="list-style-type: none"> • podaje fakty z życia św. królowej Jadwigi • wymienia jej zasługi dla chrześcijaństwa • podaje datę jej wspomnienia liturgicznego • charakteryzuje rolę królowej Jadwigi w krzewieniu wiary chrześcijańskiej • wyraża troskę o rozwój swojej wiary • wyraża postawę odpowiedzialności za szerzenie wiary <p>40. Rzeczpospolita obojga narodów krajem tolerancji religijnej.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie prawdy, że Polska była i jest krajem tolerancji religijnej. – Kształtowanie postawy tolerancji wobec inaczej wierzących. <ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady nietolerancji religijnej w szesnastowiecznej Europie • wymienia różne wyznania w ówczesnej Polsce • wymienia dokumenty dotyczące tolerancji religijnej w Polsce • ukazuje wartość tolerancji religijnej • wyjaśnia, dlaczego Polskę w XVI-XVIII w. nazywano „azylem heretyków” • opisuje przejawy tolerancji religijnej w Polsce na przestrzeni wieków 	<ul style="list-style-type: none"> • konsekwentnie walczy z bezczynnością i lenistwem <p>39. Rozłam w Kościele. Schizma wschodnia.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie przyczyn i skutków rozłamu Kościoła na Wschodni i Zachodni. – Pobudzenie dążenia do jedności Kościoła. <ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcia: patriarcha, schizma, prawosławie, ikona, cerkiew • wymienia przyczyny i następstwa podziału na Kościół wschodni i zachodni • wymienia patriarchaty Kościoła wschodniego • ocenia przyczyny i skutki schizmy wschodniej • wykazuje podobieństwa i różnice między Kościołem rzymskokatolickim i prawosławnym • charakteryzuje działania ekumeniczne Kościoła prawosławnego i katolickiego • układa modlitwę w intencji zjednoczenia wszystkich chrześcijan • wyraża szacunek względem braci prawosławnych • docenia wartość kultury prawosławia • włącza się w działania ekumeniczne Kościoła <p>40. Reforma gregoriańska.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie założeń i skutków reformy gregoriańskiej. – Kształtowanie umiejętności argumentowania i uzasadniania swoich racji. <ul style="list-style-type: none"> • podaje, kim był Grzegorz VII i czego dotyczyły wydane przez niego dekrety reformatorskie • wymienia owoce reformy gregoriańskiej • definiuje pojęcia: inwestytura, symonia, ekskomunika • krytycznie ocenia stosunki państwo – Kościół przed reformą gregoriańską • charakteryzuje główne założenia reformy 	<p>skierowanych przeciw dobru człowieka</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia w sposób syntetyczny rozwój nauczania Kościoła w trakcie soboru watykańskiego I (pozytywne uzupełnienie uchwał soboru trydenckiego i odpowiedź na błędy współczesności) • wyjaśnia, że myśl o wzajemnym przenikaniu się wiary i rozumu jest obecna w nauczaniu Soboru Watykańskiego I, a także w encyklice Jana Pawła II „Fides et ratio” • uzasadnia, że wiara i rozum wzajemnie się przenikają • uzasadnia, że badania naukowe zajmują się pochodzeniem ciała ludzkiego a wiara pochodzeniem człowieka (Darwin) • jest otwarty na poznawanie prawdy o człowieku <p>39. Zostawić, by zyskać. Życie zakonne do początków XX w.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie historii życia zakonnego i specyfiki tego powołania. – Kształtowanie szacunku dla życia zakonnego oraz odpowiedzialności za właściwy wybór drogi życiowej. <ul style="list-style-type: none"> • wymienia różne formy życia poświęconego Bogu • potrafi umotywować stan życia konsekrowanego • interpretuje słowa Chrystusa i Kościoła wzywające do życia konsekrowanego • omawia rozwój życia zakonnego w dziejach chrześcijaństwa • wyraża zainteresowanie formą życia poświęconego Bogu • modli się za różne stany w Kościele • poszukuje własnej drogi życiowej
---	--	---

<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje działania głównych postaci szerzących ideę tolerancji • angażuje się w poznawanie i pogłębianie swojej wiary • wyraża szacunek względem ludzi innych wyznań • przejawia postawę tolerancji wobec wyznawców innej wiary <p>41. Unia brzeska i wschodnie kościoły katolickie.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie przyczyn i skutków Unii Brzeskiej. – Kształtowanie postawy troski o poznanie i rozwój swojej wiary oraz tolerancji w stosunku do ludzi innych wyznań. <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny i skutki zawarcia unii w Brześciu w 1516 r. • wymienia znanych świętych Cerkwi unickiej • pamięta główne fakty z życia św. Andrzeja Boboli • wymienia przyczyny prześladowania Kościoła unickiego • charakteryzuje podobieństwa i różnice między Kościołem rzymskokatolickim a greckokatolickim • opisuje prześladowanie unitów na przestrzeni wieków (akcje rasyfikacyjne, dekret cara Mikołaja z 1839 r., więzienie kapłanów, przymus do przechodzenia na prawosławie) • dokonuje refleksji nad własną postawą wiary • wyraża szacunek dla wyznawców innych kościołów • wyraża troskę o jedność w swoim środowisku <p>42. Kościół polski w okresie niewoli narodowej.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie roli Kościoła polskiego w czasach niewoli narodowej – Kształtowanie postawy szacunku wobec Ojczyzny i tych, którzy poświęcili życie bądź karierę, walcząc w jej obronie. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie reformy Grzegorza VII dla Kościoła w Europie zachodniej i w Polsce <p>41. Jak powstawały uniwersytety?</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie działalności naukowych ośrodków średniowiecznej Europy. – Kształtowanie postawy szacunku i uznania dla umysłowych osiągnięć epoki Średniowiecza. <ul style="list-style-type: none"> • wymienia uniwersytety średniowiecznej Europy • prezentuje dziedziny wiedzy studiowane w średniowieczu • prezentuje dorobek św. Tomasza z Akwinu • podaje nazwiska wierzących ludzi nauki ze średniowiecza (M. Kopernik, M. Trąba, Hozjusz, Z. Oleśnicki) i tych, którzy żyją współcześnie • charakteryzuje wkład ludzi wierzących w rozwój ludzkiej wiedzy • szuka kompetentnej pomocy w rozwiązywaniu wątpliwości w wierze • angażuje się w pogłębianie wiedzy i wiary <p>42. Spór o ewangeliczne ubóstwo. Aktualność idei franciszkańskiej.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie najstarszych zakonów żebraczych oraz przebiegu życia ich założycieli. – Kształtowanie postawy troski o bogactwo własnego serca i umiejętności dzielenia się z innymi. <ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcia: zakon żebraczy, habit, kwesta • wymienia zakonny żebracze i ich założycieli • wskazuje współczesne sposoby pozyskiwania dóbr nawiązujące do franciszkańskiego żebractwa • uzasadnia religijny sens ubóstwa i żebractwa • ukazuje wartość rezygnacji z dóbr materialnych na rzecz wzrostu duchowego 	<p>40. Ile i czego zarabia misjonarz? Rozwój misji katolickich do początków XX w.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie historii rozwoju misji katolickich. – Wzmocnienie zaangażowania w misyjną działalność Kościoła. <ul style="list-style-type: none"> • określa, na czym polega misyjny charakter Kościoła • wskazuje terytorialny zasięg katolickich misji • opisuje charakter pracy misyjnej • wyjaśnia omawiane teksty biblijne i paragrafy KKK • posługując się cytatami biblijnymi, wyjaśnia cel misji katolickich • charakteryzuje rozwój misji katolickich na różnych kontynentach • uczestniczy w misyjnej działalności Kościoła przez modlitwę, dobre czyny, troskę o gazetkę misyjną itp. <p>41. Religie niechrześcijańskie – chrześcijaństwo wśród innych religii.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie cech charakterystycznych wielkich religii świata. – Kształtowanie życia własną wiarą na skrzyżowaniu ludzkich wierzeń, poszukiwań i poglądów. <ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze religie świata (judaizm, buddyzm, islam, chrześcijaństwo) • podaje czas powstania, podstawowe założenia i terytorium występowania • wyjaśnia pojęcia: religia monoteistyczna i politeistyczna • charakteryzuje podobieństwa i różnice głównych religii świata • porównuje religie świata określając specyfikę chrześcijaństwa • wyraża szacunek wobec religii własnej oraz religii
---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • omawia przyczyny i przebieg powstania machabejskiego • podaje przykłady męczeństwa za wiarę i Ojczyznę • wymienia bohaterów, którzy uratowali Polskę i jej wiarę • podaje fakty z działalności Kościoła w czasach niewoli narodowej • wymienia nazwiska księży zaangażowanych w walki narodowo-wyzwoleńcze oraz w działalność społeczno-kulturalną • określa stosunek duchowieństwa polskiego do walk narodowowyzwoleńczych • charakteryzuje działalność społeczno-kulturalną Kościoła w czasach niewoli narodowej • układa modlitwę, w której dziękuje Bogu za dar wolności i przynależność do Kościoła • uzasadnia wartość męczeństwa za wiarę • wyjaśnia, dlaczego bohaterowie mogą uratować naród i jego wiarę • wyraża wdzięczność za to, że jest katolikiem i Polakiem. • wyraża szacunek wobec tych, którzy poświęcili życie, abyśmy mogli żyć w wolnym kraju • wyraża szacunek dla ludzi walczących w obronie swej wiary i ojczyzny • wyraża gotowość do obrony swobody wyznawania wiary <p>43. Sprawy Ojczyzny traktuję jak własne.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie postaci kard. Stefana Wyszyńskiego (jego miłość do Ojczyzny i wielkie zaangażowanie w uroczystości milenijne). – Kształtowanie szacunku dla naszej tradycji i dziedzictwa narodowego oraz odpowiedzialności za 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje habit franciszkański • chętnie dzieli się z ubogimi • uczestniczy w kwestach na cele charytatywne <p>43. Inkwizycja – pamięć i przebaczenie w Kościele.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie prawdy, że Kościół potrzebuje nieustannego oczyszczania. – Przypomnienie przyczyn i skutków inkwizycji. – Kształtowanie postawy przebaczenia i skruchy oraz umiejętności oceny zła płynącego z nietolerancji religijnej w świetle prawdy o świętości Kościoła. <ul style="list-style-type: none"> • określa, na czym polega świętość Kościoła • definiuje pojęcia: inkwizycja i herezja • wymienia przyczyny powstania inkwizycji • prezentuje stanowisko współczesnego Kościoła wobec inkwizycji • potrafi ocenić zło płynące z inkwizycji • charakteryzuje metody walki z heretykami stosowane przez inkwizycję • poprawnie interpretuje fragmenty z Biblii i listu Jana Pawła II „Tertio millennio adveniente” • prezentuje postawę mężnego wyznawania wiary w Chrystusa oraz miłości względem drugiego człowieka • wyraża postawę akceptacji i tolerancji wobec drugiego człowieka • przebacza i prosi o przebaczenie <p>44. Reformacja i reforma katolicka. Sobór trydencki.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie założeń reformy Kościoła (katolickiej i protestanckiej) w XVI w. – Poznanie reformatorów (katolickich i protestanckich), pełnych troski o społeczność wierzących. – Kształtowanie poglądu na znaczenie reform 	<p>innych</p> <ul style="list-style-type: none"> • daje świadectwo bycia chrześcijaninem <p>42. Niepełna wiedza i fałszywe przekonania. Antychrześcijańskie i antykatolickie stereotypy.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie źródeł wrogich Kościołowi i chrześcijaństwu opinii i stereotypów. – Kształtowanie krytycznej postawy wobec przekazów medialnych na temat chrześcijan i katolików <ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady powtarzanych często opinii na temat wydarzeń i ludzi związanych z Kościołem • rozróżnia prawdę faktów i narzucany często w mediach sposób myślenia o nich • wyjaśnia okoliczności tworzenia i cel rozpowszechniania krzywdzących opinii i stereotypów • uzasadnia konieczność poznania pełnych okoliczności zaistniałych faktów, by móc je prawidłowo ocenić • poszukuje obiektywnych źródeł wiedzy na temat nagłaśnianych zdarzeń • zachowuje powściągliwość w ocenie innych ludzi, szczególnie w sytuacji gdy niewiele o nich wie <p>43. Przemoc poza prawem. Terroryzm.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie prawdy o niesprawiedliwości i krzywdzie wynikających z działań terrorystycznych. – Budowanie przekonania o niesłuszności zasady, że cel uświęca środki. <ul style="list-style-type: none"> • określa pojęcie terroryzmu oraz organizacji i ataków terrorystycznych • wymienia zasady moralne, jakie łamane są w
---	---	---

<p>chrześcijański kształt Polski współczesnej.</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje fakty i wydarzenia potwierdzające obecność Kościoła w życiu narodu. • określa rolę, jaką Kościół odegrał w najnowszych dziejach Polski • opisuje przykłady obecności Kościoła w dziejach narodu polskiego • wyraża szacunek dla ofiary z życia złożonej za Chrystusa i rodaków • pogłębia w sobie świadomość, że chrześcijanin w każdym czasie jest wezwany do dawania świadectwa • prezentuje postawę ofiarności w służbie dla Kościoła i Ojczyzny. <p>44. Kult współczesnych świętych Polaków.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie życia i form kultu polskich świętych i kandydatów na ołtarze. – Budowanie duchowej więzi ze świętymi. <ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze fakty z życia bł. Jana Pawła II i ks. Jerzego Popiełuszki • określa formy ich kultu • charakteryzuje zasługi bł. Jana Pawła II i ks. Jerzego Popiełuszki wobec Ojczyzny • charakteryzuje wartość kultu polskich świętych dla kształtowania osobistych i narodowych postaw Polaków • uzasadnia potrzebę duchowej więzi ze świętymi • angażuje się w szerzenie kultu polskich świętych • korzysta z ich orędownictwa u Boga i stara się naśladować ich cnoty <p>45. Tradycja, która niesie wiarę.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie ewangelizacyjnego i patriotycznego znaczenia chrześcijańskich tradycji. 	<p>chrześcijaństwa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny reformacji i reformy katolickiej • wymienia głównych reprezentantów epoki reformacji • podaje datę Soboru Trydenckiego i wymienia główne postanowienia • wymienia wartości, którymi Kościoły reformacji ubogaciły chrześcijaństwo • charakteryzuje problemy Kościoła zachodniego i jego wewnętrzne próby odnowy • wyjaśnia, na czym polegał rozłam w Kościele Zachodnim • omawia działanie reformatorów katolickich oraz założycieli nowych Kościołów reformacji • omawia podobieństwa i różnice katolicyzmu, luteranizmu i kalwinizmu • charakteryzuje ruch ekumeniczny • wyraża postawę tolerancji religijnej i szacunku wobec przedstawicieli innych wyznań • modli się o jedność chrześcijan • wyraża więź ze swoim Kościołem oraz docenia osiągnięcia i wartości Kościołów reformacji <p>45. Oświecenie i rewolucja francuska.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie zagrożeń dla wiary w filozofii oświecenia. – Poznanie prawdy, że wiara i rozum wzajemnie się uzupełniają. – Kształtowanie troski o rozwój wiary. <ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcia: deizm, masoneria, racjonalizm, modernizm • wymienia autentyczne osiągnięcia epoki oświecenia • wymienia zagrożenia wiary zawarte w filozofii oświecenia • uzasadnia nielogiczność poglądów przeciwstawiających wiarę rozumowi 	<p>przygotowaniu i przeprowadzaniu ataków terrorystycznych</p> <ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, że nawet dla słuszych dążeń nie wolno posługiwać się zbrodniczymi metodami, wymierzonymi w niewinnych ludzi • podaje przykłady skuteczności walki metodami pokojowymi (Gandi, Martin Luter King, „Solidarność”, aksamitna rewolucja) • wyraża sprzeciw wobec stosowania przemocy, również w upominaniu się o słuszne prawa • wyraża przekonanie, że Bóg wspiera tych, którzy stosują Jego metody <p>44. Bombardowane pseudomiłością. Sekty.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Zrozumienie istoty niebezpieczeństwa, jakie niosą ze sobą sekty. – Wartościowanie oferowanych propozycji „innej wiary” i afirmacja własnej. <ul style="list-style-type: none"> • definiuje, co to jest sekta • wymienia niebezpieczeństwa, jakie niosą ze sobą sekty • podaje objawy uzależnienia się od sekty • określa szkodliwość działania sekt • podaje sposoby obrony przed werbowaniem do sekty • potrafi rozpoznać, że ktoś przystał do sekty • jest krytyczny wobec oferowanych propozycji „innej wiary” • jest wierny jednemu Bogu • potrafi bronić swojej wiary <p>45. Wniebowzięta Królowa Świata.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Pogłębione poznanie dogmatu o wniebowzięciu NMP. – Kształtowanie postawy zawierzenia Maryi
---	--	---

<p>– Budzenie odpowiedzialności za przekaz wiary poprzez pielęgnowanie chrześcijańskich tradycji.</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia chrześcijańskie tradycje dotyczące życia rodzinnego i społeczno-narodowego podaje przykłady pielęgnowania chrześcijańskich tradycji przez Polaków w różnych okolicznościach dziejowych omawia znaczenie zwyczajów, obrzędów wyjaśnia ewangelizacyjne znaczenie praktykowania tradycji chrześcijańskich uzasadnia, że przywiązanie do chrześcijańskich tradycji pozwoliło Polakom przetrwać najtrudniejsze doświadczenia dziejowe dba o zachowanie w swojej rodzinie i klasie chrześcijańskich tradycji włącza się w przygotowanie religijnej oprawy ważnych wydarzeń rodzinnych, szkolnych, patriotycznych 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje przebieg prześladowań Kościoła w okresie rewolucji francuskiej charakteryzuje intelektualne postawy oświecenia wskazuje wartości i zagrożenia kryjące się w myśli oświeceniowej uzasadnia, dlaczego deizm i ideologia masońska nie da się pogodzić z nauką Kościoła katolickiego uzasadnia, że wiara i rozum wzajemnie się uzupełniają i nie może być między nimi sprzeczności wyraża krytyczną postawę wobec ideologii niezgodnych z wiarą katolicką modli się o światły umysł i głęboką wiarę wyraża przekonanie, że rozum potrzebuje wiary dla lepszego poznania rzeczywistości 	<p>własnego życia.</p> <ul style="list-style-type: none"> podaje datę ogłoszenie dogmatu o wniebowzięciu NMP (Pius XII, 1950 r.) podaje datę uroczystości Wniebowzięcia NMP wyjaśnia dogmat o wniebowzięciu NMP wie, że Jan Paweł II powierzył Maryi siebie swoją posługę papieską określa cel błogosławienia kwiatów i ziół wyjaśnia znaczenie zawołania papieskiego Jana Pawła II „Totus Tuus” wyjaśnia ludową nazwę uroczystości Matki Bożej Zielnej uzasadnia, dlaczego pielgrzymki zmierzają na Jasną Górę na uroczystość wniebowzięcia powierza Maryi własne życie
<p>Korelacja z edukacją szkolną</p>		
<p>Język polski: wybrane utwory z literatury polskiej. Muzyka: Uczeń gra lub śpiewa ze słuchu oraz z nut pieśni historyczne, patriotyczne Historia: Okoliczności przyjęcia chrztu przez Piastów oraz następstwa kulturowe, społeczne i polityczne chrystianizacji Polski; Polska w dobie unii z Litwą. Życie pod zaborami. Wiedza o społeczeństwie: Patriotyzm dzisiaj; kultura, język, tradycja. Geografia: Regiony geograficzne Polski. Sąsiedzi Polski. Wychowanie do życia w rodzinie: Rola autorytetów w życiu człowieka.</p>	<p>Język polski: wybrane utwory z literatury polskiej i europejskiej. Muzyka: Analiza i interpretacja tekstów kultury. Plastyka: Analiza i interpretacja tekstów kultury – recepcja sztuki. Historia: Dziedzictwo antyku. Narodziny i rozprzestrzenianie się chrześcijaństwa. Początki cywilizacji zachodniego chrześcijaństwa. Przyczyny i skutki rozłamu w Kościele w XI w. Kulturotwórcza rola Kościoła w dziedzinie nauki, architektury, sztuki i życia codziennego średniowiecznego społeczeństwa. Rozłam w Kościele zachodnim; cele zwołania soboru trydenckiego. Europa w XVIII w.; idee oświecenia. Rewolucja francuska; Geografia: Wybrane regiony świata – Europa. Wychowanie do życia w rodzinie: Rola autorytetów w życiu człowieka.</p>	<p>Język polski: wybrane utwory z klasyki polskiej – H. Sienkiewicz „Quo vadis?”. Historia: Pierwsze wieki chrześcijaństwa – prześladowania. Europa i świat w XIX oraz na przełomie XIX i XX w. Wiedza o społeczeństwie: Etyka w życiu gospodarczym. Przestrzeganie zasad etycznych w życiu publicznym Problemy współczesnego świata; stereotypy i uprzedzenia; terrorizm; Geografia: Wybrane regiony świata – terytoria występowania wielkich religii. Wychowanie do życia w rodzinie: Rola autorytetów w życiu człowieka. Relacje międzysobowe i ich znaczenie.</p>

<p>VI. Moja codzienność</p> <p>46. Dlaczego uczciwość się oplaca? Cele katechetyczne: – Poznanie, jaką wartość ma uczciwość w relacjach społecznych. – Kształtowanie postawy uczciwości w relacjach z innymi i samym sobą.</p> <p>Wymagania szczegółowe – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcie uczciwości • podaje, że uczciwość jest warunkiem spokoju sumienia • wymienia, co można stracić przez nieuczciwość • wyjaśnia, że człowiek uczciwy cieszy się dobrą opinią i budzi zaufanie u innych • uzasadnia, dlaczego człowiek uczciwy zasługuje na szacunek • wskazuje okoliczności, gdzie ceniona jest uczciwość • uzasadnia, dlaczego warto być uczciwym • analizuje wpływ nieuczciwości na życie religijne człowieka • kieruje się uczciwością w relacjach z innymi <p>47. Mówić prawdę i dotrzymać słowa. Wykroczenia przeciw prawdzie. – Poznanie wartości prawdy i destrukcyjnego działania wykroczeń przeciw niej. – Kształtowanie relacji opartych na prawdzie.</p> <ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcia: obmowa, plotkarstwo, krzywoprzysięstwo, wiarołomstwo • podaje przykłady sytuacji, w których trzeba bronić prawdy i o nią walczyć oraz ludzi, którzy zapłacili za taką postawę cenę wolności a nawet życia • charakteryzuje relacje międzyludzkie (w rodzinie, 	<p>VI. Mój rozwój</p> <p>46. Pokora i pycha w moim rozwoju. Cele katechetyczne: – Poznanie znaczenia pokory i pychy w rozwoju relacji do samego siebie, Boga i ludzi. – Budowanie opartych na pokorze relacji z Bogiem i ludźmi.</p> <p>Wymagania szczegółowe – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcia: pokora, pycha • podaje biblijne przykłady pokory i pychy • interpretuje teksty biblijne mówiące o pokorze i pysze (Łk 18,14; J 13,5.16; Rz 12,16) • wyjaśnia znaczenie tych postaw w rozwoju relacji do samego siebie, Boga i ludzi • wskazuje i charakteryzuje sposoby kształtowania postawy pokory i wyzwania się z pychy • przyjmuje postawę pokory nie wywyższając się wśród kolegów <p>47. Modlitwa Pańska jako program drogi chrześcijanina. – Uświadomienie, jak potrzebna jest modlitwa w rozwoju człowieka wierzącego. – Kształtowanie opartego na Modlitwie Pańskiej programu życia chrześcijańskiego.</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia prośby zawarte w Modlitwie Pańskiej • interpretuje treść Modlitwy Pańskiej jako program drogi chrześcijanina • uzasadnia potrzebę systematycznej modlitwy • formułuje własną modlitwę, wzorując się na Modlitwie Pańskiej • wyraża postawę zaufania Bogu poprzez codzienną 	<p>VI. Moje zasady</p> <p>46. Kto może mnie upilnować? Cele katechetyczne: – Głębsze poznanie prawdy o sumieniu jako instancji osądu moralnego. – Budowanie przekonania o konieczności podporządkowania się sądom własnego sumienia i potrzebie jego właściwej formacji.</p> <p>Wymagania szczegółowe – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa, czym jest sumienie • podaje przykłady funkcjonowania sumienia • wyjaśnia, na czym polega prawidłowe oraz nieprawidłowe działanie sumienia • uzasadnia konieczność formacji sumienia • wskazuje, na czym powinna opierać się formacja sumienia • wyraża troskę o prawidłową formację własnego sumienia, opierając ją na nauce Chrystusa <p>47. Chcę, muszę, powinienem... Powinność moralna. – Poznanie prawdy, że czynienie dobra i wystrzeganie się zła jest ludzkim i chrześcijańskim obowiązkiem. – Budowanie przekonania o potrzebie respektowania porządku moralnego.</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa, czym jest powinność moralna • wymienia, co pomaga dokonywać wyborów między dobrem a złem • wykaże różnicę w postępowaniu z przymusu i własnej woli • uzasadnia, że wybór dobra prowadzi do szczęścia dla
---	--	---

<p>szkole, grupie koleżeńskiej) oparte na prawdzie</p> <ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia religijną i społeczną wartość mówienia prawdy i dotrzymywania danego słowa • analizuje wpływ krzywoprzysięstwa i wiarołomstwa na życie religijne człowieka • wyraża przekonanie, że Bóg jest po stronie tych, którzy mówią prawdę i nią żyją <p>48. Raz lubię, raz nie. Ambiwalencja uczuć.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Uświadomienie różnorodności przeżywanych uczuć. – Kształtowanie odpowiedzialności za rozwój własnych uczuć. <ul style="list-style-type: none"> • określa, czym są uczucia • wymienia najważniejsze uczucia • charakteryzuje zmienność nastroju i uczuć jako prawidłowość związaną z wiekiem dojrzewania • uzasadnia potrzebę uświadamiania sobie i rozpoznawania przeżywanych aktualnie uczuć • wyjaśnia, w jaki sposób przeżywane emocje mogą wpływać na nasze relacje i podejmowane przez nas decyzje • wskazuje sposoby radzenia sobie z problemem zmienności uczuć, by nie utrudniały one relacji z ludźmi • stara się poznać świat własnych uczuć oraz pracuje nad ich rozwojem <p>49. Krytyka a krytykanctwo. Kryzys tożsamości.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie różnic między krytykowaniem a krytykanctwem. – Kształtowanie umiejętnego wyrażania swojego zdania na dany temat. <ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady sytuacji, w których należy wypowiedzieć słowa krytyki 	<p>systematyczną modlitwę</p> <p>48. Być człowiekiem modlitwy. Przykłady osób żyjących modlitwą.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie znaczenia modlitwy w życiu chrześcijanina (na przykładzie świętych). – Zachęcenie do aktywnego przeżywania relacji z Bogiem. <ul style="list-style-type: none"> • określa, czym jest modlitwa • podaje przykłady ludzi, którzy swoje życie opierali na modlitwie • charakteryzuje znaczenie modlitwy w życiu wybranych świętych (bł. Teresa z Kalkuty, bł. O. Pio, Marta Robin) • uzasadnia, dlaczego warto dobrze się modlić • omawia trudności napotymane przy modlitwie i wskazuje sposoby ich pokonywania • stara się pogłębiać swą relację z Bogiem przez codzienną modlitwę <p>49. Dążenie do niezależności. Wychowanie i samowychowanie.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie znaczenia wychowania i samowychowania w rozwoju człowieka. – Kształtowanie postawy odpowiedzialności za własny rozwój. <ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcia: wychowanie, samowychowanie • wyjaśnia, czemu służy wychowanie, do czego zmierza, kto uczestniczy w tym procesie, kto nim kieruje i od czego zależy efekt wychowawczy • uzasadnia, co w procesie samowychowania prowadzi nas do Chrystusa, a co nas od Niego oddala • dokonuje refleksji nad własnym zaangażowaniem w proces samowychowania 	<p>pojedynczego człowieka i wszystkich ludzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokonuje dojrzałych wyborów tego co powinien <p>48. Moje zobowiązania wobec Boga.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie sensu zasad moralnych zawartych w przykazaniach Bożych I-III. – Kształtowanie wewnętrznego przekonania o słuszności oddawania czci Bogu. <ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcie prawo Boże • wymienia obowiązki wobec Boga wynikające z Bożych przykazań • podaje przykłady wykroczeń przeciw wierze i Bożej czci • uzasadnia wartość i potrzebę oddawania czci Bogu • charakteryzuje konsekwencje wykroczeń przeciw przykazaniom I-III • wyraża postawę ekspiacji za grzechy przeciw wierze i Bożej czci <p>49. Kogo i czego bronią przykazania?</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie sensu zasad moralnych zawartych w przykazaniach Bożych IV-X. – Kształtowanie wewnętrznego przekonania o słuszności zasad moralnych. <ul style="list-style-type: none"> • wymienia obowiązki wynikające z Bożych przykazań IV-X • uzasadnia wartość przestrzegania przykazań Bożych • uzasadnia, że przykazania bronią człowieka przed krzywdą • charakteryzuje wykroczenia przeciw przykazaniom IV-X i ich konsekwencje • wyraża szczerą skruchę z powodu obrażania Boga i wyrządzonej ludziom krzywdy • wyraża postawę dążenia do dobra i sprzeciwu wobec
---	--	---

<ul style="list-style-type: none"> • określa, czym różni się krytyka od krytykanctwa • uzasadnia potrzebę krytycznych wypowiedzi • charakteryzuje sposób wyrażania krytycznych uwag • zwracając innym uwagę, czyni to taktownie z zachowaniem szacunku dla rozmówcy • z uwagą wysłuchuje i przyjmuje od innych słowa krytyki <p>50. Mieć autorytet od początku, albo na niego zapracować. Poszukiwanie autorytetów.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie roli autorytetu w rozwoju osobowym człowieka. – Uznanie obiektywnych autorytetów. • podaje przykłady autorytetów związanych z pełnieniem jakiejś funkcji czy roli społecznej • wymienia uznawane przez siebie autorytety • wskazuje, dla kogo (i w jakich dziedzinach) sam może być autorytetem • uzasadnia konieczność uznawania określonych autorytetów • charakteryzuje powody krytyki i odrzucania autorytetów • formułuje kryteria uznania kogoś za autorytet • stara się spełniać ustalone kryteria, by być autorytetem dla innych <p>51. Jak pozwolić innym, by do nas dotarli. Konflikty w okresie dorastania.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie źródeł, znaczenia i sposobów rozwiązywania konfliktów właściwych okresowi dorastania. – Kształtowanie umiejętności słuchania innych i pozytywnego rozwiązywania konfliktów. • wymienia przyczyny konfliktów i sposoby 	<ul style="list-style-type: none"> • stawia sobie konkretne wymagania w aspekcie samowychowania <p>50. Świat dziecka i nastolatka. Dojrzałe relacje z Bogiem i ludźmi.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie prawdy, że zmiana postrzegania świata jest właściwością ludzkiego rozwoju. – Kształtowanie bardziej dojrzałych relacji z Bogiem, drugim człowiekiem i sobą. • określa różne sposoby postrzegania relacji z Bogiem i innymi w zależności od wieku (1 Kor 13,11) • podaje przykłady pozytywnego i negatywnego wpływu rówieśników na życie • wskazuje zmiany zachodzące we własnym postrzeganiu Boga i ludzi • uzasadnia, że wraz z dorastaniem powinna dokonywać się zmiana relacji z ludźmi • uzasadnia, że nastolatek powinien budować nową wizję obrazu Boga i relacji z Nim • poszukuje dojrzałych form spotykania się z Bogiem i innymi <p>51. Za każdym razem widzę siebie inaczej. Przyjmowanie opinii innych o sobie.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie prawdy, że nasz obraz samego siebie może różnić się od tego, jak postrzegają nas inni. – Inspirowanie do poszukiwania prawdy o sobie i kształtowanie umiejętności przyjmowania opinii innych na swój temat. • wymienia swoje zdolności oraz pozytywne cechy charakteru • podaje, za co najczęściej jest chwalony a za co krytykowany • poddaje refleksji różnice, jakie dostrzega między 	<p>zła</p> <ul style="list-style-type: none"> • naprawia wyrządzoną ludziom krzywdę <p>50. „Musicie od siebie wymagać!” Wymaganie jako warunek rozwoju osobowego.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie prawdy o związku własnego rozwoju ze stawianiem sobie wymagań. (Zrozumienie potrzeby i roli pracy nad sobą). – Budowanie przekonania o potrzebie stawiania sobie wymagań oraz postawy dążenia do ich realizacji. (Kształtowanie postawy samokontroli i samodoskonalenia w dążeniu do ideału). • określa, że rozwój osobowy człowieka uzależniony jest od chęci pracy nad sobą • wymienia, jakie wymagania (wartości) chciałby postawić wobec samego siebie • podaje owoce wytrwałości w stawianiu sobie wymagań (osiągnięcie celu) • wyjaśnia, na czym polega samowychowanie • uzasadnia, że warto przyjąć cierpienie, by osiągnąć cel wyższy • podaje przykłady znanych sobie osób, które pracą na sobą zmieniły swoje życie • określa motywację przemiany życia wybranej osoby • uzasadnia, że bliskość Boga i wartości chrześcijańskie najlepiej rozwijają człowieka • podejmuje systematyczną pracę nad sobą <p>51. Życie świętym darem Boga.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie prawdy o wartości ludzkiego życia i konieczności jego obrony w każdym jego etapie. – Kształtowanie postawy wdzięczności Bogu za dar każdego ludzkiego życia, budzenie poczucia jego świętości.
---	---	--

<p>zapobiegania im na podstawie Jk 3,13-18</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia najczęstsze przyczyny konfliktów występujących w środowisku szkolnym i rodzinnym podaje przykłady pozytywnego rozwiązywania konfliktów wyjaśnia, na czym polega umiejętność słuchania innych stara się pokojowo rozwiązywać konflikty rodzinne i koleżeńskie <p>52. Wolność a samowola.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie wartości, jaką jest wolność i odróżnienie jej od samowoli. – Kształtowanie postawy właściwego korzystania z wolności. <ul style="list-style-type: none"> określa istotę prawdziwej wolności podaje przykłady nadużywania wolności uzasadnia, że do właściwego korzystania z wolności potrzebna jest odpowiedzialność wyjaśnia, czym samowola różni się od wolności szanuje własną i cudzą wolność odpowiedzialnie korzysta z wolności <p>53. Zgoda, ale nie na wszystko. Tolerancja, akceptacja, miłość.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Właściwe rozumienie tolerancji, akceptacji i miłości oraz różnic między nimi. – Kształtowanie umiejętności wyrażania sprzeciwu wobec zła. <ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcia: tolerancja, akceptacja, miłość chrześcijańska podaje przykłady zwyciężania zła dobrem w codziennym życiu omawia granice tolerancji w świetle Chrystusowej 	<p>własnym wyobrażeniem siebie a tym, jak postrzegają go inni</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje zasady wypowiedzania opinii o ludziach i przyjmowania wypowiedzi na swój temat uzasadnia potrzebę konfrontacji własnego obrazu siebie z opiniami innych dąży do lepszego poznania siebie z godnością i spokojem przyjmuje opinie innych na swój temat podejmuje pracę nad sobą, zaczynając od dziedzin najczęściej krytykowanych <p>52. Kto jest za tym, że nie ma słońca? Normy moralne.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie prawdy o istnieniu obiektywnych norm moralnych. – Kształtowanie postawy sprzeciwu wobec przejawów relatywizmu moralnego. <ul style="list-style-type: none"> określa, czym są obiektywne normy moralne oraz na czym polega relatywizm moralny definiuje pojęcie prawo naturalne podaje przykłady praw, które obowiązują każdego i w każdym czasie, oraz takich, które ludzie mogą ustanawiać i modyfikować uzasadnia potrzebę respektowania obiektywnych norm moralnych charakteryzuje zgubne skutki odrzucenia obiektywnych norm moralnych rozpoznaje i właściwie ocenia spotykane w mediach wypowiedzi promujące relatywizm moralny wyraża sprzeciw wobec lansowania relatywizmu moralnego 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje teksty biblijne mówiące o wartości i świętości ludzkiego życia wymienia zagrożenia ludzkiego życia w poszczególnych jego etapach (od poczęcia do naturalnej śmierci) i wymiarach (fizycznym, psychicznym i duchowym) uzasadnia, że miłość jest gwarantem poszanowania ludzkiego życia, a brak tego poszanowania jest konsekwencją odrzucenia i zagubienia miłości (Bożej i ludzkiej) wyraża wdzięczność Bogu za dar każdego ludzkiego życia wyraża troskę o ludzkie życie i zdrowie na każdym jego etapie i w każdym wymiarze (fizycznym, psychicznym i duchowym) <p>52. Do czego prowadzi religijność bez miłości. Fanatyzm i obojętność religijna.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie prawdy, że fanatyzm i obojętność religijna są sprzeczne z nauką Chrystusa i Kościoła. – Kształtowanie postawy radosnego świadczenia o Chrystusie w swoim środowisku. <ul style="list-style-type: none"> wymienia wartości, którymi powinien kierować się chrześcijanin wyjaśnia pojęcia: fanatyzm religijny, obojętność religijna wyjaśnia, w jaki sposób młody człowiek powinien świadczyć o Chrystusie uzasadnia, że zarówno fanatyzm, jak i obojętność religijna są sprzeczne z postawą autentycznej religijności radośnie przeżywa swoje chrześcijaństwo i należycie wypełnia swoje chrześcijańskie obowiązki
---	--	---

nauki o zgorzeniu i wezwań do miłości również nieprzyjaciół

- dokonuje krytycznej oceny źle rozumianej tolerancji (akceptowanie zła, hołdowanie ludzkiej słabości czy skłonnościom do złego)
- sprzeciwia się nietolerancji oraz tolerancji źle rozumianej

54. Szukam szczęścia czy przyjemności? Etyka seksualna.

- Poznanie i uzasadnienie chrześcijańskich zasad etyki seksualnej.
- Kształtowanie odpowiedzialnej postawy w przeżywaniu i rozwoju własnej seksualności.
- podaje treść Bożych przykazań odnoszących się do sfery seksualnej człowieka
- wymienia najczęstsze problemy młodych ludzi związane z przeżywaniem własnej seksualności
- uzasadnia potrzebę panowania umysłu i woli nad budzącymi się uczuciami i zmysłami
- wyjaśnia, że nie wszystko, co przyjemne jest dobre
- uzasadnia, że wymagania chrześcijańskiej etyki seksualnej mają na celu prawidłowy rozwój człowieka, szczególnie w sferze emocjonalnej i duchowej
- podejmuje pracę nad sobą w dziedzinie opanowania pożytkowości i kontroli swoich pragnień

55. Kto rywalizuje o mój czas? Właściwe wykorzystanie czasu wolnego.

- Poznanie znaczenia czasu wolnego w życiu człowieka.
- Kształtowanie postawy odpowiedzialności za wykorzystanie czasu wolnego.
- wymienia możliwości zagospodarowania wolnego

53. Dlaczego mądry, a nie inteligentny i bogaty? Mądrość Salomona.

- Zrozumienie, że mądrość jest darem Boga.
- Kształtowanie umiejętności podejmowania właściwych decyzji.
- wymienia ważniejsze fakty z życia Salomona
- definiuje mądrość i wymienia jej przejawy
- wskazuje różnice między mądrością Bożą a ludzką
- omawia przejawy mądrości Salomona
- potrafi właściwie oceniać czyny, nazywając zło złem, a dobro dobrem
- uzasadnia potrzebę Bożej pomocy w dokonywaniu mądrych wyborów
- dokonuje mądrych, zgodnych z wolą Bożą wyborów
- wyraża postawę odpowiedzialności za rozwój darów, które otrzymał od Boga
- dziękuje Bogu za właściwie podjęte decyzje i ich owoce

54. Moje obowiązki, które mnie rozwijają. Pracowitość.

- Poznanie znaczenia pracowitości w rozwoju człowieka i osiągnięciu zamierzonych celów.
- Kształtowanie postawy pracowitości.
- podaje przykłady ludzi (uczniów, sportowców, naukowców...), którzy osiągnęli sukces dzięki wyteżonej pracy
- wymienia swoje najważniejsze obowiązki
- podaje przykłady prac, zajęć, które podejmuje z chęcią, oraz takich, do których czuje się przymuszany
- interpretuje przypowieść o talentach (Mt 25,14-30)
- uzasadnia potrzebę pracowitości dla rozwoju zarówno wybitnych, jak i przeciętnych uzdolnień
- wykorzystuje swoje umiejętności dla dobra własnego i

- podejmuje postanowienia i daje świadectwo o Chrystusie w środowisku, w którym żyje

53. Totalitaryzm a wolność.

- Poznanie, na czym polega zło systemów totalitarnych.
- Kształtowanie postawy respektowania prawa do wolności w wymiarze indywidualnym i społecznym.
- definiuje pojęcie totalitaryzmu
- podaje przykłady systemów totalitarnych
- wymienia prawa i wolności, których naruszenie może prowadzić do totalitarnego zniewolenia
- wyjaśnia, dlaczego każdy z systemów totalitarnych sprzeciwia się swobodnemu wyznawaniu wiary
- uzasadnia konieczność respektowania prawa do kontrolowania poczynań władzy państwowej i do nieskrepowanego wypowiedziania krytyki pod jej adresem
- respektuje prawa i wolności każdego człowieka w społecznościach, w których na co dzień funkcjonuje (rodzina, szkoła, grupa koleżeńska)
- sprzeciwia się próbom przypisywania sobie przez kogoś lub przez jakąś grupę większych praw kosztem praw innych

54. Mój sztandar – Bóg, Honor, Ojczyzna.

- Poznanie historycznego związku patriotyzmu Polaków z wartościami i postawami religijnymi.
- Kształtowanie postaw patriotycznych.
- podaje przykłady historycznych wydarzeń, którym towarzyszyły hasła: „Bóg, Honor, Ojczyzna”
- charakteryzuje obecność Kościoła w dziejach narodu polskiego, podkreślając jego rolę w przełomowych

<p>czasu</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy prawidłowego i nieprawidłowego wypoczynku • wyjaśnia znaczenie czasu wolnego i dobrej jego organizacji dla ludzkiego rozwoju • dba o dobrą organizację czasu wolnego w ciągu dnia • inspiruje rodzinę i kolegów do efektywnego zagospodarowania wolnych chwil 	<p>innych</p> <p>55. Moje zainteresowania – co lubię, kim chcę zostać.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie wartości osobistych zainteresowań w kontekście przyszłego wyboru zawodu i drogi życiowej. – Budzenie refleksji nad własną przyszłością i wspieranie rozwoju ujawnianych zainteresowań. • wymienia swoje najważniejsze zainteresowania • określa, kim chce zostać i co robić w dorosłym życiu • charakteryzuje sposób realizacji własnej drogi życiowej, określając cele dalsze i bliższe • opracowuje plan rozwoju ujawnionych zainteresowań i osiągania życiowych celów • z zaangażowaniem podejmuje realizację swojego projektu • prosi Boga o pomoc w realizacji życiowych planów 	<p>wydarzeniach</p> <ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia wartość ofiar ponoszonych w obronie wiary i Ojczyzny • wyraża szacunek dla ofiary z życia złożonej za Chrystusa i rodaków • prezentuje postawę ofiarności w służbie dla Kościoła i Ojczyzny <p>55. Dobro wspólne. Katolicka nauka społeczna.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie podstawowych zasad katolickiej nauki społecznej. – Kształtowanie postawy akceptacji działalności Kościoła w życiu społecznym i zachęcenie do aktywnego w nim udziału. • definiuje pojęcie „katolicka nauka społeczna” i określa jej związek z Ewangelią • wymienia encykliki społeczne, podaje ich autorów i określa tematykę • omawia podstawowe zasady życia społecznego • uzasadnia pozytywny wpływ katolickiej nauki społecznej na rozwój społeczny, polityczny i gospodarczy państwa • wyjaśnia, że „dobro wspólne zostaje urzeczywistnione tam, gdzie zachowywane są prawa człowieka” • charakteryzuje zasady: pomocniczości, wspólnego dobra i solidarności • wykazuje się odpowiedzialnością za wspólne dobro w rodzinie, szkole, parafii • respektuje prawa człowieka i wyraża sprzeciw wobec ich naruszania
<p>Korelacja z edukacją szkolną</p>		
<p>Język polski: Wartości i wartościowanie. Uczeń ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi</p>	<p>Język polski: Wartości i wartościowanie. Uczeń ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi</p>	<p>Język polski: Wartości i wartościowanie. Uczeń ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z</p>

<p>związane, a także rozpoznaje ich obecność w życiu oraz w literaturze i innych sztukach; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne; dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, obyczajowych, narodowych, religijnych, etycznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość.</p> <p>Wiedza o społeczeństwie: cechy dobrego obywatela; wykazuje znaczenie postaw i cnót obywatelskich. Uczeń uzasadnia potrzebę przestrzegania zasad etycznych w życiu publicznym i podaje przykłady skutków ich łamania;</p> <p>Biologia: cechy i przebieg fizycznego, psychicznego i społecznego dojrzewania człowieka;</p> <p>Informatyka: Wyszukiwanie i wykorzystywanie informacji z różnych źródeł.</p> <p>Wychowanie do życia w rodzinie: Budowa prawidłowych relacji z rodzicami. Konflikt pokoleń; przyczyny i sposoby rozwiązywania konfliktów. Odpowiedzialność wszystkich za atmosferę panującą w rodzinie. Rola autorytetów w życiu człowieka. Zachowania asertywne. Problemy i trudności okresu dojrzewania (napięcia seksualne, masturbacja), sposoby radzenia sobie z nimi. Wpływ sposobu spędzania wolnego czasu (w tym korzystania ze środków masowego przekazu) na człowieka.</p>	<p>związane, a także rozpoznaje ich obecność w życiu oraz w literaturze i innych sztukach; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne; dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, obyczajowych, narodowych, religijnych, etycznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość.</p> <p>Wiedza o społeczeństwie: cechy dobrego obywatela; znaczenie postaw i cnót obywatelskich. Uczeń uzasadnia potrzebę przestrzegania zasad etycznych w życiu publicznym i podaje przykłady skutków ich łamania;</p> <p>Informatyka: Wykorzystywanie komputera i technologii informacyjno-komunikacyjnych do rozwijania zainteresowań;</p> <p>Wychowanie do życia w rodzinie: Rozumienie i akceptacja kryteriów dojrzałości biologicznej, psychicznej i społecznej.</p>	<p>nimi związane, a także rozpoznaje ich obecność w życiu oraz w literaturze i innych sztukach; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne; dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, obyczajowych, narodowych, religijnych, etycznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość.</p> <p>Wiedza o społeczeństwie: cechy dobrego obywatela; wykazuje znaczenie postaw i cnót obywatelskich. Uczeń uzasadnia potrzebę przestrzegania zasad etycznych w życiu publicznym i podaje przykłady skutków ich łamania.</p> <p>Patriotyzm dzisiaj. prawa człowieka; zasady etyczne, którymi powinni się kierować pracownicy i pracodawcy</p> <p>Informatyka: Wyszukiwanie i wykorzystywanie informacji z różnych źródeł.</p> <p>Wychowanie do życia w rodzinie: Życie jako fundamentalna wartość.</p>
--	---	--

<p>VII. Wydarzenia zbawcze</p> <p>56. Wszystkich Świętych – Wszystkich Błogosławionych.</p> <p>Cele katechetyczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poglębione poznanie ewangelicznych dróg życia. – Budzenie pragnienia naśladowania Jezusa. <p>Wymagania szczegółowe – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa różnicę między pojęciami święty i błogosławiony, kanonizacja i beatyfikacja • wymienia współczesnych polskich świętych i 	<p>VII. Wydarzenia zbawcze</p> <p>56. Wszystkich Świętych – zwyczajni niezwyčajni.</p> <p>Cele katechetyczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poglębione poznanie dróg prowadzących do świętości. – Kształtowanie wytrwałości w dążeniu do świętości przez spełnianie codziennych obowiązków. <p>Wymagania szczegółowe – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje prawdę, że świętość w niebie jest nagrodą za życie ziemskie 	<p>VII. Wydarzenia zbawcze</p> <p>56. Wszystkich Świętych – wstawiennictwo naszych patronów.</p> <p>Cele katechetyczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poglębione poznanie prawdy o wstawiennictwie świętych. – Kształtowanie postawy zaufania w pomoc świętych. <p>Wymagania szczegółowe – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje naukę Kościoła na temat komunii ze świętymi
---	---	---

<p>błogosławionych</p> <ul style="list-style-type: none"> • wie, że świętość osiąga się przez naśladowanie Jezusa (Mk 8,34-35) • charakteryzuje życie wybranego świętego lub błogosławionego w kontekście jego pójścia za Jezusem • zna swojego patrona, patrona parafii i Polski • stara się żyć duchem Ewangelii na co dzień <p>57. Boże Narodzenie – Bóg posyła ukochanego Syna.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Pogłębione poznanie znaków i obrzędów świąt Bożego Narodzenia. – Kształtowanie chrześcijańskiego charakteru świętowania Bożego Narodzenia. • podaje datę świąt Bożego Narodzenia i jej uzasadnienie • wskazuje teksty biblijne mówiące o Bożym Narodzeniu • wymienia znaki i obrzędy wigilijne • charakteryzuje chrześcijański wymiar świąt Bożego Narodzenia • wyjaśnia znaczenie znaków i obrzędów wigilijnych • krytycznie ocenia przejawy komercjalizacji świąt Bożego Narodzenia • wyraża radość i dziękczynienie Bogu za przyjście Zbawiciela <p>58. Razem z Mędrcami zaufać znakom.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Głębsze poznanie tradycji związanych z uroczystością Objawienia Pańskiego. – Kształtowanie poczucia odpowiedzialności za wiarę własną i innych. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia imiona świętych, którzy osiągnęli swoją świętość przez dobre życie (np. św. Józef) • interpretuje tekst biblijny Mt 5,3-12 • wyjaśnia, że świętość można osiągnąć przez codzienne dobre życie oraz męczeństwo czyli żyjąc duchem Ośmiu Błogosławieństw • charakteryzuje drogę do świętości wybranego świętego • poszukuje w swoim środowisku osób skromnych, nie ujawniających swojej dobroci • troszczy się o swoją świętość w codziennym życiu <p>57. „Moc truchleje”. Przesłanie Bożego Narodzenia.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznanie wpływu przyjścia Jezusa na życie ludzi i historię. Poznanie teologicznego przesłania kolęd. – Motywowanie do radosnego przeżywania świąt Bożego Narodzenia. • podaje okoliczności narodzenia Pana Jezusa • mówi z pamięci tekst kolędy „Bóg się rodzi” • wskazuje, że od narodzin Jezusa liczy się lata naszej ery • wykazuje, że narodzenie Jezusa zmieniło bieg świata (nowy kalendarz, nowa kultura, nowa religia) • omawia przesłania wybranych kolęd („Bóg się rodzi”) • dokonuje porównania treści kolęd z przesłaniem tekstów biblijnych o narodzeniu Jezusa • przygotowuje się do przyjęcia Chrystusa we własnym sercu • śpiewa kolędy z rodziną i klasa oddając cześć narodzonemu Jezusowi <p>58. Trzech Króli – gdzie jest Mesjasz?</p> <ul style="list-style-type: none"> – Pogłębione poznanie prawdy, że poszukiwanie Jezusa jest zadaniem każdego człowieka. – Kształtowanie wytrwałości w poszukiwaniu Jezusa. 	<ul style="list-style-type: none"> • pamięta najważniejsze wydarzenia z życia swojego patrona • podaje przykłady wstawiennictwa świętych • uzasadnia, że bliska więź ze świętymi pomaga być bliski Boga • wyjaśnia znaczenie słów św. Teresy od Dzieciątka Jezus: „Przejdę do mojego nieba, by czynić dobrze na ziemi” • wyjaśnia, na czym polega naśladowanie swojego patrona • prosi w modlitwie swojego patrona o wstawiennictwo u Boga <p>57. Boże Narodzenie – Słowo staje się człowiekiem.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Głębsze poznanie istoty Bożego Narodzenia jako Wcielenia Słowa Bożego. – Kształtowanie postawy otwarcie się na Boży plan ludzkości. • określa przesłanie tekstu biblijnego J 1,1-18 (odwieczne i nieskończone Słowo wkracza w ludzki wymiar czasu i przestrzeni, w ludzkie życie i śmierć) • podaje prawdę, że biblijne określenie Słowo odnosi się do Syna Bożego • wyjaśnia, że Słowo Boże - Jezus stał się człowiekiem, by wypełnić Boży plan zbawienia • uzasadnia, dlaczego Bóg pełen mocy stał się słabym dzieckiem • interpretuje fragmenty prefacji o Bożym Narodzeniu • oddaje cześć małemu Jezusowi uznając w nim Bożego Syna <p>58. Trzech Króli – cały świat idzie do Jezusa.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Pogłębione poznanie prawdy o tym, że Jezus
---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o pokłonie Mędrców (Mt 2,1-12) • wymienia znaki i osoby, które prowadzą go do Jezusa • wymienia osoby dla których może być „gwiazdą” prowadząca do Jezusa • opisuje rolę gwiazdy w dotarciu Mędrców do Betlejem • wyjaśnia znaczenie napisu K+M+B kredą na drzwiach domu (Christus mansionem benedicat) • opowiada o nowej tradycji Orszaków Trzech Króli • uzasadnia, że współczesne Betlejem to każda Msza Święta • proponuje rodzicom oznaczenie drzwi napisem K+M+B • w miarę możliwości angażuje się w przygotowanie Orszaku Trzech Króli i bierze w nim udział <p>59. Wielki Post – z czego się spowiadać?</p> <ul style="list-style-type: none"> – Pogłębienie prawdy o Wielkim Poście jako czasie refleksji nad własnym grzesznością. – Kształtowanie postawy stawania w prawdzie wobec własnej słabości. <ul style="list-style-type: none"> • omawia, co to jest pokusa • podaje kryteria ważności sakramentu pokuty i pojednania oraz akty penitenta • wymienia okresy i dni pokuty w ciągu roku liturgicznego i omawia sposoby ich przeżywania • interpretuje perykopę o kuszeniu Pana Jezusa (Łk 4,1-13) • wyjaśnia, na czym polega właściwie przeprowadzony rachunek sumienia według kryteriów jakościowych i ilościowych • wyjaśnia, na czym polega dobre przygotowanie do spowiedzi • wyjaśnia, na czym polega post ścisły oraz kiedy i kogo obowiązuje 	<ul style="list-style-type: none"> • określa postawy ludzi wobec Jezusa analizując tekst biblijny Mt 2,1-12 • wskazuje przyczyny lęku przed Jezusem Heroda i współczesnych ludzi • charakteryzuje podobieństwa w postawach pomiędzy współczesnymi ludźmi, Herodem a Mędrcami w poszukiwaniu Mesjasza • służy pomocą tym, którzy chcą być blisko Jezusa • modli się za tych, którzy Jezusa odrzucają <p>59. „Któryś za nas cierpiał” – przesłanie Wielkiego Postu.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Pogłębienie zrozumienia prawdy o cierpieniu Chrystusa. – Kształtowanie postawy otwarcia się na łaskę poprzez praktyki wielkopostne. <ul style="list-style-type: none"> • podaje, że Wielki Post to czas rozważania Męki Pana Jezusa • wskazuje tekst biblijny o cierpieniu Jezusa (Mt 27,27-44) • interpretuje tekst biblijny o drodze krzyżowej i śmierci Jezusa • na podstawie tekstu Gorzkich żali i rozważań nabożeństwa drogi krzyżowej opisuje cierpienia Jezusa dla naszego zbawienia • w nabożeństwach drogi krzyżowej i gorzkich żali rozważa tajemnicę męki Jezusa za jego grzechy • bierze aktywny udział rekolekcjach wielkopostnych <p>60. Wielkanoc – Pusty grób.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Pogłębione poznanie prawdy, że ze zmartwychwstałym Chrystusem spotykamy się podczas Eucharystii. 	<ul style="list-style-type: none"> przyszedł do wszystkich ludzi. – Motywowanie do składania darów Jezusowi. <ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcie „Objawienie Pańskie” • ukazuje Mędrców jako przedstawicieli wszystkich ludzi • wymienia, co może być darem współczesnego człowieka dla Jezusa • podaje, że 6 stycznia Kościół w Polsce obchodzi Dzień Pomocy Misjom • wyjaśnia symboliczne znaczenie darów ofiarowanych Jezusowi przez Mędrców • uzasadnia, że najlepszym darem dla Jezusa są dobre uczynki • określa, co będzie jego osobistym darem dla Jezusa <p>59. Wielki Post – co to znaczy nawrócić się.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Głębsze poznanie Wielkiego Postu jako czasu nawrócenia i łaski. – Kształtowanie postawy chrześcijańskiego umartwienia i wyrzeczenia. <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia okres Wielkiego Postu jako czas pokuty i nawrócenia • na podstawie tekstu biblijnego (Mt 21,28-32) określa, na czym polega istota nawrócenia • wskazuje, że konsekwencją nawrócenia są dobre czyny • wyjaśnia właściwe znaczenie dobrych uczynków (post, modlitwa, jałmużna) • dokonuje wyboru postanowień wielkopostnych, które pomogą w trwałym nawróceniu • podejmuje postanowienia wielkopostne <p>60. Wielkanoc – nowe życie w Chrystusie.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Pogłębione poznanie prawdy, że
---	--	---

<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje się do spowiedzi rekolekcyjnej • wynagradza za swoje grzechy Bogu i bliźniemu <p>60. Wielkanoc – szatan pokonany.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Pogłębione zrozumienie prawdy, że przez zmartwychwstanie Jezus pokonał szatana. – Kształtowanie wytrwałości w zmaganiu się ze skutkami grzechu pierworodnego na co dzień. • określa, na czym polegał grzech pierworodny i wymienia jego skutki • wymienia znaki i symbole liturgii paschalnej • wyjaśnia, że przez mękę, śmierć i zmartwychwstanie Pan Jezus pokonał grzech, szatana i śmierć • uzasadnia, że przez swoje zmartwychwstanie Chrystus pokonał grzech pierworodny ale w naszym życiu pozostały jego skutki • charakteryzuje skutki grzechu pierworodnego w swoim życiu • wyjaśnia znaczenie znaków i symboli liturgii paschalnej • omawia chrześcijańskie świętowanie Wielkanocy • wyraża wiarę w zmartwychwstanie Chrystusa <p>61. Daj mi Panie dobre myśli. Zesłanie Ducha Świętego w moim domu.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Pogłębienie wiedzy na temat obecności Ducha Świętego w ewangelizacyjnej misji rodziny. – Kształtowanie postawy odpowiedzialności za zbawienie członków rodziny. • definiuje pojęcie ewangelizacja • określa istotę nowej ewangelizacji jako pogłębienie i umocnienie osobowej relacji z Jezusem • podaje prawdę, że pierwszym „odbiorcą” nowej ewangelizacji jest rodzina 	<ul style="list-style-type: none"> – Kształtowanie bardziej świadomego uczestniczenia we Mszy Świętej. • wskazuje tekst biblijny o zmartwychwstaniu Mk 16,1-14 • wymienia osoby, które spotkały Chrystusa zmartwychwstałego • interpretuje tekst Sekwencji wielkanocnej • wyjaśnia symbolikę Grobu Pańskiego • opisuje zmartwychwstanie Chrystusa jako wypełnienie Bożej tajemnicy zbawienia, która uobecnia się w tajemnicy przemiany chleba w Ciało i wina w Krew • uczestniczy we Mszy Świętej w uroczystość Zmartwychwstania Pańskiego <p>61. Nowa ewangelizacja w mojej parafii. Zesłanie Ducha Świętego.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Pogłębienie wiedzy na temat zadań nowej ewangelizacji w parafii. – Kształtowanie postawy odważnego dawania świadectwa w swoim środowisku. • wskazuje przyczyny odchodzenia od Chrystusa współczesnego człowieka • określa, na czym polega dzieło nowej ewangelizacji • podaje przykłady, jak może ewangelizować w swojej parafii • uzasadnia, że przyjmując sakramenty we wspólnocie parafialnej stajemy się odpowiedzialni za dzieło ewangelizacyjne Kościoła • uzasadnia, że dzieło nowej ewangelizacji dokonuje się wtedy, gdy człowiek poddaje się działaniu Ducha Świętego • wyjaśnia, że w parafii każdy powinien odnaleźć własne miejsce i zadanie do spełnienia 	<p>zmartwychwstanie Chrystusa ma fundamentalne znaczenie dla wiary chrześcijan.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Budzenie pragnienia włączenia się w nowe życie z Chrystusem. • definiuje pojęcie „nowe życie w Chrystusie” • podaje, że chrzest rozpoczyna nowe życie w Chrystusie • podaje prawdę, że zmartwychwstanie Jezusa otwiera nam drogę do nowego życia i jest zapowiedzią naszego zmartwychwstania • wyodrębnia i wyjaśnia słowa <i>Credo</i> odnoszące się do zmartwychwstania Chrystusa i życia wiecznego ludzi • interpretuje perykopę o zmartwychwstaniu Chrystusa (Łk 24,1-8) • uzasadnia fundamentalne znaczenie zmartwychwstania Jezusa dla wiary chrześcijan • przeżywa święta wielkanocne z myślą o własnym zmartwychwstaniu <p>61. Poszli na cały świat. Zesłanie Ducha Świętego.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Pogłębienie wiedzy o aktualnej misji ewangelizacyjnej Kościoła. – Kształtowanie postawy odpowiedzialności za zbawienie ludzi żyjących z dala od Chrystusa. • podaje prawdę, że misją Kościoła jest zbawienie wszystkich ludzi • wskazuje, że każdy chrześcijanin jest odpowiedzialny za głoszenie wiary wobec innych • wyjaśnia, że wielu ochrzczonych osłabło w wierze i potrzebuje ponownej ewangelizacji • wyjaśnia, że od dnia Pięćdziesiątnicy Duch Święty pobudza serca ludzi, aby z wiarą głosili Ewangelię tym, którzy jej nie słyszeli
--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, że od czasów Pięćdziesiątnicy Duch Święty umacnia Kościół w dziele ewangelizacji • omawia sposoby ewangelizacji w rodzinie (wspólna modlitwę, rozważanie Bożego słowa, rozmowa na temat związku życia z wiarą, udział rodziny w praktykach religijnych) • wyjaśnia, dlaczego odpowiedzialni za ewangelizację są wszyscy członkowie rodziny a szczególnie rodzice • rozmawia o sprawach wiary w swojej rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> • ewangelizuje przez dawanie świadectwa swoim środowisku • bierze udział w czuwaniu w wigilię uroczystości Zesłania Ducha Świętego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, że do ewangelizacji można wykorzystywać nowoczesne środki komunikacji • charakteryzuje wybrane inicjatywy ewangelizacyjne (Lednica, Przystanek Jezus, Orszak Trzech Króli) • ofiaruje swoje cierpienie w intencji dzieła nowej ewangelizacji
<p>Korelacja z edukacją szkolną</p>		
<p>Język polski: Boże Narodzenie, Wielki Post, Wielkanoc w literaturze; Maryja i święci w literaturze. Muzyka, Plastyka: motywy bożonarodzeniowe, pasyjne i paschalne oraz Duch Święty i święci w sztuce Wiedza o społeczeństwie: prawa człowieka i ich znaczenie we współczesnej demokracji – prawo do publicznego wyrażania i manifestowania wiary Wychowanie do życia w rodzinie: Odpowiedzialność wszystkich za atmosferę panującą w rodzinie. Relacje międzyosobowe i ich znaczenie.</p>	<p>Język polski: Boże Narodzenie, Wielki Post, Wielkanoc w literaturze; Maryja i święci w literaturze. Muzyka, Plastyka: motywy bożonarodzeniowe, pasyjne i paschalne oraz Duch Święty i święci w sztuce Wiedza o społeczeństwie: znaczenie postaw i cnót obywatelskich. Prawa człowieka i ich znaczenie we współczesnej demokracji – prawo do publicznego wyrażania i manifestowania wiary Wychowanie do życia w rodzinie: Rola autorytetów w życiu człowieka. Relacje międzyosobowe i ich znaczenie.</p>	<p>Język polski: Boże Narodzenie, Wielki Post, Wielkanoc w literaturze; Maryja i święci w literaturze. Muzyka, Plastyka: motywy bożonarodzeniowe, pasyjne i paschalne oraz Duch Święty i święci w sztuce Wiedza o społeczeństwie: prawa człowieka i ich znaczenie we współczesnej demokracji – prawo do publicznego wyrażania i manifestowania wiary Informatyka: Komunikowanie się za pomocą komputera i technologii informacyjno-komunikacyjnych Wychowanie do życia w rodzinie: Relacje międzyosobowe i ich znaczenie.</p>